

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 7-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za izozemstvo: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10 711.

Nove vlade še vedno ni

Vsi dosedanji poskusi sestave nove vlade so se izjalovili zaradi radikalov in Marinkovičevih demokratov, katerih načelo je: srbijansko nadvladje — Važnejših ministrstev ne dajo iz rok — To le za Srbijo ugodno politiko podpirajo naši klerikalci in bosanski muslimani — Kmetsko-demokratska koalicija odklanja sodelovanje v vsaki vladi, katera ne sprejme njenih zahtev — Za poštenost in enakopravnost

V Beogradu sestavljajo vlado že celo vrsto dni, pa ne pridejo do zaključka. Letos bomo praznovali desetletnico naše države in se vsi poštenjaki v državi, ki priznavajo in zahtevajo enakopravnost vseh državljanov na vseh poljih, prizadevajo, da bi prišlo do vlade, sestavljene iz vseh strank, do tako zvane koncentracijske vlade. Nedvomno umestno bi bilo, da bi važno desetletnico proslavili vsi državljani v miru in slogi.

Toda radikalna politika gre za tem, da onemogoči iskreno sodelovanje vseh strank, kajti radikali hočejo nadvladje Srbije. Oni hočejo sami vladati s priveski, ki plešejo, kakor oni žvižgajo.

Prečanske pokrajine tvorijo večino, prečanske pokrajine plačujejo znatno višje davke kakor Srbija, prečanske pokrajine so napram Srbiji v vsem zapostavljene in vladajo nam srbijanski radikali. Žal, s pomočjo nekaterih zaslepljenih prečanskih strank, ki pljujejo v lastno skledo in pomagajo, da se v državi ne uveljavi splošna enakopravnost, ki je temelj vsake države in temelj ljudske zadovoljnosti.

Enako podpira radikale tudi del srbijanskih demokratov, in sicer tako zvanih marinkovičevcev, dočim se davidovičevci kolikor toliko strinjajo s samostojnimi demokrati in radičevci ter zahtevajo koncentracijsko vlado, ki naj bi vladala pošteno ter ne delala razlik med pokrajinami. Žal le, da so davidovičevci premalo odločni. Seveda, oni se boje radikalov, ki bi se grdo maščevali nad njimi po svojih znanih nasilnih metodah, s katerimi si znajo vedno dobiti večino v Srbiji.

Tudi v Srbiji so vedno številnejši glasovi, da je treba enkrat napraviti red v državi. Ako hočemo biti evropska država, se mora nehati nadvladje in se prečanske pokrajine ne smejo zapostavljati. To pa se ne bo prej doseglo, dokler ne bodo radikali na tleh in v ropotarnici, kamor edino spadajo po svojem brezmejnem nazadnjaštvu. Cilj vseh strank v državi bi moral biti, da se zlomi radikalna reakcija, ki si že domišljuje, da je vsakdo, ki je proti radikalom, tudi proti državi. Radikalija ni država in si večino vzdržuje le z nasiljem.

Da so marinkovičevci slični radikalom, se je izkazalo te dni, ko je Marinković dobil mandat za sestavo koncentracijske vlade. Iz načina, kako je on vodil pogajanja z raznimi strankami, je jasno razvidno, da je delal pod enim klobukom z Vukičevićem, voditeljem najbolj nazadnjaške struje med radikali. Klub

KDK (Kmetsko-demokratske koalicije) je po posvetovanju z Marinkovićem soglasno odklonil sodelovanje v taki vladi, ki bi se sicer imenovala koncentracijska, a ne bi dala prečanom niti enega važenjšega ministrstva, zlasti ne finančnega, zunanjega in notranjega. Pri blagajni in policiji hočejo ostati Srbijanci. Prečanske pokrajine naj še kar dalje plačujejo večje davke, odločilne besede pa ne smejo imeti.

Da Srbijanci vodijo tako politiko, je še razumljivo, čeprav to početje ni pošteno, a

nerazumljivo je, da plešejo po srbijanskih višah slepo in brez ugovora tudi naši klerikalci. Nečuveno in sramotno je to in mora se maščevati nad izdajicami.

Slovenija ječi pod splošno gospodarsko krizo in pod davčno obremenitvijo, a večinska stranka Slovenije je v Beogradu pozabila na slovenske pravice. Sedaj bi bila prilika, da stopijo tudi klerikalci na plan in vržejo srbijansko nadvladje. Brez klerikalcev in bosanskih muslimanov bi radikali ne bili tako samozavestni. A klerikalci so nazadnjaki kakor so nazadnjaki radikali. Enaki ptiči pa vedno skupaj lete.

Večina slovenskih volilcev se vedno bolj zaveda, kaj je storila, ko je poslala v Beograd tako nesposobne ljudi, ki se vdinjajo najhujšim nasprotnikom Slovenije. Na klerikalcih je ogromen del krivde, da Slovenija gospodarsko propada in da bo tudi po novem davčnem zakonu še nadalje preobremenjena z davki. Razočaranje med klerikalnimi volilci je vedno večje in pri prihodnjih volitvah bodo klerikalci videli, da tudi mirno slovensko ljudstvo ni igrača.

Gibanje SDS v mariborski oblasti

Tekom zadnjih tednov se razvija v organizacijah SDS v mariborski oblasti živahno življenje. Kljub seziji, ki je bila posvečena bolj zahtevam in ni bila posebno prikladna za politično delo, se je vendar tudi to razvijalo intenzivno v vseh delih naše oblasti. Naša dolžnost je, da kratko registriramo tozadevne dogodke iz našega zadnjega poročila.

V Križevcih pri Ljutomeru je krajevna organizacija SDS, ki šteje danes blizu 50 članov, dne 15. januarja obnovila svoj odbor. Za predsednika je poročno izvoljen g. Jakob Senčar.

V Sv. Štefanu pri Šmarju se je vršil občni zbor strankine organizacije 22. januarja ob zadovoljivi udeležbi članstva. Organizacija deluje v težkih razmerah, ker tamošnji g. župnik skuša v kali zatreti vsako napredno gibanje in zlasti iztrebiti «Domovino» iz svoje župnije. Vendar se pa organizacija pod predsedstvom odličnega kmetovalca g. Janka Koprivca lepo razvija.

V Št. Ilju v Slovenskih goricah, kjer pred nekaj leti sploh ni bilo mogoče misliti na kakšno napredno gibanje, obstoja danes pod predsedstvom g. Štiligoja že močna organizacija, ki je zbrala svoje člane na občnem zboru 29. januarja. Začasno obsega organizacija tudi še občino Ceršak, ki so si jo pri lanskim občinskih volitvah naprednjaki osvojili, in pa občino Selnico.

Organizacija okolica Šmarje pri Jelšah je bila ustanovljena šele lansko leto, pa je že pri jesenskih občinskih volitvah pokazala, da vrši svojo nalogo dobro. Za 2. t. m. je sklicala občni zbor, na katerem je sreski tajnik g. Malgaj podal poročilo o položaju. Odboru organizacije predseduje ponovno vrli posestnik in gostilničar g. Martin Tojnik.

V Sv. Marjeti na Dravskem polju se je organizacija iz skromnih začetkov pred dvema leti razvila do danes v močno skupino, ki šteje že nad 50 organiziranih članov. Dne 5. t. m. je imela svoj dobro obiskani občni zbor, na katerem je bil

za predsednika ponovno izvoljen agilni posestnik in tesar g. Ivan Mendaš. Organizacija, v katero odboru je tudi naš oblastni poslanec g. Joško Finžgar, je pri lanskim občinskih volitvah dosegla odličen uspeh. Žal se je druga napredna skupina po volitvah vezala s klerikalci. Zborovalci so na občnem zboru izrekli zahtevo, da se ukine taksa na šolska naznanila, ter so se tudi odločno izrekli proti nameravani uvedbi šolnine.

Gospodarsko in politično društvo za II. okraj v Mariboru, ki je pod tem imenom tvorilo doslej krajevno organizacijo stranke za ta okraj, je za 9. t. m. sklicalo občni zbor ter kot društvo likvidiralo in se pretvorilo v krajevno organizacijo stranke. Šteje danes blizu 200 članov. Za predsednika je bil ponovno izvoljen profesor g. Luka Brolih.

V Sv. Barbari v Haložah se je lansko leto pod predsedstvom uglednega kmetovalca g. Franca Jurgeca iz Paradiža ustanovila ena izmed najmlajših strankinih organizacij, katera se pa razvija v eno izmed najtrdnjajših organizacij v Haložah. Na občnem zboru 12. t. m. so zborovalci izvolili odbor z dosedanjim predsednikom, odličnim posestnikom g. Franom Jurcem na čelu.

V Jarenini se je istotako 12. t. m. vršil občni zbor naše organizacije, katera je tudi pri lanskim občinskih volitvah kljub velikemu nasprotovanju vsemogočne klerikalije dosegla znaten uspeh. Organizacija šteje že danes nad 40 članov. Ponovno izvoljeni predsednik g. Lubienski je zborovalcem orisal politični položaj in cilje Kmečko-demokratske koalicije.

V Žetalah je na občnem zboru tamošnje organizacije 12. t. m. poročal o položaju sreski tajnik g. Malgaj. Tudi ta organizacija pod predsedstvom uglednega kmetovalca in župana g. Simona Kolarja lepo narašča.

V Sv. Barbari v Slovenskih goricah, kjer klerikalni prenapetosti pred štirimi leti niti niso pustili do besede g. dr. Pivka, je danes trdna organiza-

dija SDS z nad 50 člani. Dne 12. t. m. so se člani zbrali pri predsedniku g. Šabedru, katerega so ponovno izvolili. Izrekli so tudi željo po zopetni uvedbi dnevne poštne zveze s Sv. Lenartom, dalje naj bi se cesta skozi občino Zimico v dolgosti 2 km izvedla do broda v Zg. Dupleku! dalje naj bi se cesta v občini Zikarce v dolgosti 1½ km skozi Dolge njive zvezala z okrajno cesto Sv. Rupert-Ptuj. Izrekli so tudi razne druge želje gospodarskega značaja, katere se bodo sporočile na merodajna mesta.

V Št. Juriju ob južni železnici je na občnem zboru krajevnih organizacij SDS 15. t. m., katerega so se udeležili tudi številni zastopniki SKS, podal poročilo o političnem položaju narodni poslanec g. dr. Pivko. Organizacija je obnovila svoj odbor pod predsedstvom g. Frana Hajnška.

V Št. Pavlu pri Preboldu se je v nedeljo 19. t. m. dopoldne vršil pri g. Francu Vedeniku lepo obiskan občni zbor tamošnje krajevnih organizacij, na katerem je narodni poslanec g. dr. Pivko ob splošni pozornosti zborovalcev, med katerimi

je bilo tudi nekaj pristašev SKS, poročal o naj-novejših političnih dogodkih. Organizacija je obnovila svoj odbor. Ker se je prejšnji predsednik g. Piliš pred meseci odselil iz občine, je bil izvoljen za predsednika g. Jernej Zaveljina, tov. delovodja.

Popoldne se je vršil istotako lep občni zbor krajevnih organizacij v Braslovčah pri g. Vrankoviču. Po odobrenju poročil odbora je bil izvoljen nov odbor pod zopetnim predsedstvom župana g. Josipa Omladiča. V odbor so izvoljeni zastopniki vseh vasi obsežnih občin Braslovče in Polzela. Organizacija šteje danes že nad 150 članov. Radi obsežnosti delokroga se je sklenilo, da se v doglednem času ustanovi za občino Polzelo posebna strankina organizacija. Tudi tu je narodni poslanec g. dr. Pivko podal politično poročilo, za katero je žel burno odobravanje. Sklenilo se je tudi na obeh zborovanjih, v Št. Pavlu in v Braslovčah, da se bodo vršila v obeh krajih dne 25. marca od organizacij sklicana zborovanja, na katerih bo strokovnjak predaval o novem davčnem zakonu.

Lepo obiskan zbor samostojnih demokratov v Hudi jami

Proti kleroradikalnemu pravilniku za bratovske skladnice in za Žerjavov pravilnik — Za povzdigo kmetijstva — Vprašanje inozemskih rentnikov naj se reši brez odlašanja

V nedeljo 19. t. m. se je vršil redni občni zbor krajevnih organizacij Sv. Krištof v prostorih g. Videčnika v Hudi jami. Zborovanja se je udeležilo okrog 145 članov, po večini kmetov in rudarjev, ki so z zanimanjem sledili izvajanjem znanega strokovnjaka v socialnih zadevah g. dr. Bohinjca. Stvarno in obširno poročilo govornika je napravilo na posameznika najgloblji vtisk. Potrebna je odločna borba proti vsem onim, ki s svojim brezvestnim ravnanjem uničujejo interese delavcev in nižjih slojev. Čuti se potreba za intenzivnejše delovanje članov, posebno za razširjenje «Domovine», pridobivanje članov itd. Soglasno je bila sprejeta naslednja resolucija:

1.) Zbrano članstvo odločno obsoja in protestira proti spremembi pravilnika bratovskih skladnic, na podlagi katere se predpisuje 40letno polnopravno članstvo, povišanje prispevkov v pokojninski sklad od 5 na 7 odstotkov in znatno znižanje dosedanjih pokojnin. Strankino vodstvo se naproša, da zastavi vse sile za odpravo krivic, katere je napravil novi pravilnik kleroradikalne vlade prizadetim članom bratovskih skladnic. K sanaciji bratovskih skladnic naj prispeva država in stavi znatne zneske v proračun po načinu drugih držav. Da bi posledice poveljne krize trpeli v največji meri člani, je nesocialno, ker se nahaja delavstvo v skrajni bedi. Pravilnik, katerega je sestavil minister g. dr. Žerjav, naj ostane v veljavi z dodatki, da se

najde kritje za povišanje pokojnin staroupokojencem. Proti socialnim krivicam, ki so se izvedle za časa dr. Gosarja kot ministra socialne politike, se naj izvaja stroga kritika potom naših časopisov. — 2.) Vodstvo stranke naj podvzame potrebne korake za oživitvorenje kmetijskih kreditnih zadrug, ker je kmetijski stan resno ogrožen. Večina posestnikov se nahaja v velikih dolgovih, ki že presegajo v veliki meri vrednost posestva. Cenenji krediti za povzdigo kmetijstva so nujno potrebni, sicer zabrede kmetijstvo še v večjo gospodarsko krizo. — 3.) Ukrene naj se vse potrebno pri nemških zavarovalnih in naših socialnih zavodih, da pride čimprej do arbitražne pogodbe med našo državo in Nemčijo. Rentnikom, ki so prejeli rento iz Nemčije, se je renta po prevratu ukinila in živijo delanezmoini brez premoženja in dohodkov v največji bedi. Kakor so se slične pogodbe med Madžarsko, Avstrijo in Češkoslovaško na eni ter našo državo na drugi strani že izvršile, naj se to pereče vprašanje uredi tudi z Nemčijo. Strankino vodstvo naj proti zavlačenju tega vprašanja izvaja odločno kritiko. — 4.) Strankino vodstvo naj skuša izvesti misel za ustanovitev splošnega družinskega zavarovanja, in to v tem smislu, da prispeva delodajalec dve tretjini, delojemalec pa eno tretjino v tozadevni zavarovalni fond. Delavske družine se nahajajo v bednem položaju, zaradi pičlih dohodkov niso v stanu si nabavljati najpotrebnejše življenjske potrebščine. Izvedba družinskega zavarovanja je zaradi sedanjega in pretekega socialnega položaja delavcev nujno potrebna. Zbrano članstvo izreka vodstvu stranke SDS popolno zaupanje in je prepričano, da bo vodstvo ukrenilo vse potrebno, da se krivice, storjene za časa kleroradikalne vlade, v prid vseh prizadetih slojev čimprej odpravijo.

Po raznih formalnostih se je izvolil naslednji odbor: predsednik Anton Pečnik, podpredsednik Zvonko Kajtna, tajnik Josip Kapla, blagajnik Vojteh Hribar; odborniki: Franc Šopar, Josip Majer, Ivan Cencelj, Peter Podbevšek, Jože Krivec, Franjo Suhej, Jakob Zelič, Fran Koblič, Miha Ušmah, Miha Zdunc, Jože Jenčič, Ivan Cvikel, Anton Kokal, Franc Knez, Albert Šipek, Anton Bence, Josip Hor-

Soteščan:

V vrtincih usode

(Povest nesrečne žene.)

(Dalje.)

Debele solze so ji zalile besedo. Obraz si je zakrila z rokami ter je pretresljivo zaplakala.

«Ubožica,» so jo milovale žene iz okolice, ki so prodajale radovednost. «Tako se obnaša, kdor trpi po nedolžnem...»

«Po krivdi zakonolomca,» je dostavila Leonora, ki je čula pomilovalne opazke. Srdito je zvila listine ter jih je vrgla grofu v obraz. «Tukaj jih imaš, krivičnik!» se je ponovno razvnela. «Povem ti pa, da ne bom mirovala prej, dokler ne najdem pravih papirjev in tedaj bom neizprosna v svojih zahtevah pred brezvestnimi sleparji. Borim se zase in za svojega otroka.»

«Odstranite jo,» je Tulipan namignil služabniku, ki je čakal na njegovo naročilo.

Služabnik jo je zgrabil za rame ter jo je vlekel s prizorišča. Ljudstvo se je razdelilo v dva tabora: nekaj jih je držalo z Leonoro, drugi pa so soglašali z graščakom. Nastalo je splošno prerekanje in zmešnjava.

«Stoj!» je zagrmelo ko strela iz vrste plemenitih povablencev. Mlad plemič je razmikal množico, hitel je na pomoč preganjani Leonori. «Izpusti jo!» je zapovedal strežniku in potegnil sablo. «Zabodel te bom, ako se je ponovno dotakneš.»

«Emil, ali noriš?» so planili pred plemiča njegovi tovariši. «Pomislil, za koga se zavzemaš!»

«Premislil sem in vem, kaj delam,» jih je pehal od sebe. «Žena je govorila resnico, zato jo moram braniti.»

«Tvoje počenje ni plemenito,» ga je posvaril njegov prijatelj.

«Pomagati zatiranim ni sramota,» ga je zavrnil. «Močnejši mora podpirati slabotnika, to je plemenito.»

«Odnehaj, sicer se boš kesal,» mu je grof Tulipan ošabno zapretil.

«Nikdar!» je porasel pred grofom. «Tukaj mi zapoveduje vest, kateri sem pripravljen dati odgovor.»

Branilca preganjane Leonore je obkrožila gruča plemenitih tovarišev, ki so zahtevali, naj opusti nečastno ravnanje, ob grofu pa so se trli podložni okoličani, poizvedujoči, zakaj zagovarja povabljenec sramotilko plemenitega graščaka.

«Kakor vidite, bi rad preprečil poroko,» je Tulipan razlagal s prisiljenim nasmeškom. «Emil, plemeniti Turničan, je bivši častilec moje hčerke, ki ga je na mojo željo odklonila.»

«Kaj govoriš?» se je Emil zadržal nad grofom, ko je slišal njegovo pojasnjevanje. Vnovič je potegnil sablo ter jo je zavihtel nad njegovo glavo.

«Emil, miruj!» so kričali svatje. «Tukaj ni mesto za bojevanje.»

Tudi grof je zgrabil meč ter ga je dvignil nad nasprotnika. Svatje in občinstvo ju je komaj zadržalo, da se nista udarila.

«Poroka se bo vzleč temu sklenila,» je pihal Tulipan pred razdraženim plemičem. «Nobena sila je ne bo razdrla.»

Mladenič ga je zaničljivo pogledal, vtaknil je meč v nožnico, poslovil se je od tovarišev ter se je odpravil k neznanki. «Pojdiva!» ji je namignil. «Tukaj sva opravila, drugod bova iskala pravice. Povsod vam bom branitelj, pomočnik in svetovalec.» — Prijateljsko ji je ponudil desnico ter jo je odvedel z dvorišča za obzidje, kjer ji je pomagal na voz, s katerim sta se odpeljala.

«Pozivam te na dvoboj!» je graščak Lambert tulil za odhajajočim vozom. «S krvjo boš opral to dejanje in potem naj sodišče izreče končno obsodbo.»

Ponosno se je vzravnal pred ljudstvom po teh besedah, na kar se je priklonil svatom, katerim se je oprostil zaradi neprijetnega motenja. Zopet so stopili v vrsto in odšli v kapelico. Ženin in nevesta sta pokleknila pred oltarček, poroka se je pričela.

Po končanem cerkvenem obredu je sledilo razkošno ženitovanje z zvonečimi napitnicami, čestitkami in pokloni. Obrazi plemenitih povablencev so žareli veselja, v srcih pa so se še vedno poznali vtisi odigranega dogodka, ki jih vse grofovo prizadevanje ni moglo izbrisati. Vsaka graščakova kretnja je označevala prisiljenost in nezadovoljstvo, z nevestinega obličja je odsevala duševna potrtnost. Trudila se je, da bi vsaj na videz mogla ohraniti mir in veselost, a nobena zabava je ni mogla razvedriti. Še pred polnočjo se je poslovila od svatov, dočim je ženin ostal pri njih v slavnostni dvorani.

jak in Karel Golob. Novoizvoljeni odbor jamči, da bo s svojo požrtvovalnostjo vsestransko ščitil interese občine Sv. Krištof. Pri občnem zboru se je priglasilo 16 novih naročnikov na «Domovino», kar pomeni, da bo v dosedanji klerikalni občini zavladala napredna misel.

Politični pregled

V Beogradu se vrste dogodki za dogodki, sestavlja se vlada, a se ne sestavi. Po Vukičeviću je dobil

mandat za sestavo koncentracijske vlade Marinković.

ki tudi ni uspel in je najbrže mandat že odložil, ko pišemo te vrste. Marinkovićeva pogajanja z različnimi strankami so bila tako nerésna, da se je takoj videlo, da mu ni za koncentracijo ter da dela skupno z Vukičevićem, ki na vsak način hoče imeti vladno, v kateri bi radikalni in morda še marinkovičevci kakor doslej imeli prvo in zadnjo besedo. Radikalija hlepi po srbijanskem nadvladju in je v te svoje cilje, žal, vpregla celo manjše prečanske stranke, zlasti pa naše klerikalce.

Klerikalci trobijo v protiprečanski radikalski rog

in se mi zastoni vprašujemo, zakaj so klerikalci tako uslužni radikalom, od katerih doslej še niso izšli nikakih koristi za Slovenijo. Celo za novi davčni zakon, ki je krivičen za prečanstvo, so naši klerikalci glasovali z radikalni. Zdi se, da klerikalci naravnost silijo v pogubo in da se na vsak način hočejo uničiti ali pa vodijo svojo blazno politiko v domnevi, da slovensko ljudstvo ni dovolj razsodno. Bodočnost bo pokazala, da tudi mirni Slovenci ne preneso vsega.

V zunanjem svetu ni mnogo dogodkov. Veliko senzacijo je povzročil

ruski predlog za popolno razorožitev tekom štirih let.

Stavila je Rusija zadevni predlog glavnemu tajništvu Društva narodov. Predlog pred-

videva popolno razorožitev, ki bi se postopno izvajala in dovršila v četrtem letu. Jasno pa je, da pri današnjih razmerah ni misliti na izvršitev tega predloga, ker je na svetu še preveč držav, ki rade rožljajo s sabljami.

DOPISI

GORNJI LOGATEC. V nedeljo se je poročil v Zagrebu tukajšnji gostilničar g. Pero Antičević s svojo rojakinjo gđ. Mikico Marjanovo iz Jelše na otoku Hvaru. Mlademu paru iskreno čestitamo in želimo vso srečo! — Sokolova maskarada je privabila v Sokolski dom toliko ljudi, da bi bila prostorna dvorana z galerijo vred kmalu premajhna. Prijatelji iz Hotederšice in Dolnjega Logatca so se v lepem številu odzvali našemu vabilu. Maske so bile lepe in originalne. Razpoloženje odlično. Le težko je bilo iti narazen. Samo ob sebi je umevno, da smo izvolili tudi Miss Logatec. Seveda ne brez zamer.

ŽIROVNICA. Minuli teden ste poročali, da je SLS priredila v svrhu kljubovanja delavskemu društvu veselico v Prosvetnem domu. Medtem, ko je bila delavska veselica sijajno obiskana, je moral nekdo Prosvetnemu društvu založiti denar, da so mogli plačati godbo z Jesenic. Isto se je ponovilo zadnjo nedeljo, ko je priredilo Pevski in tamburaško društvo «Stol» svojo običajno predpustno veselico v obliki kmečke svatbe. Člani klerikalnega društva sami niso do petka zvečer vedeli, da bo v nedeljo igra, kajti vabila za to prireditev je razposlal g. kaplan šele v soboto. Tokrat pa se je še temeljiteje uredil, da si je pozval v zadnjem trenutku godbo iz Ljubljane, obstoječo iz treh mož. Vsa fara je bila na cesti, da je opazovala spreved svatov društva «Stol», medtem ko je bilo v dvorani pri igri samo nekaj ženit. Še pristašem SLS takšno početje ne prija.

RIMSKE TOPLICE. (Smrtna koša). V četrtek 16. t. m. je umrla na Globokem po dolgi težki bolezni ga. Marija Paradižnikova, soproga progovnega paznika v pokoju. Udeležba na sobotnem pogrebu je jasno pokazala, kako spoštovana je bila pokojnica, ki je bila vzorna gospodinja in mati. Naj v miru počiva, preostalih naše sožalje!

RIMSKE TOPLICE-ŠMARJETA. Naš mladi sokolski odsek je imel prošlo nedeljo svoj 1. letni

občni zbor ob skoro polnoštevilni udeležbi članstva, ki je z velikim zanimanjem in soglasnim odobravanjem sledilo poročilom odbornikov ter podalo novemu odboru mnogo dobrih nasvetov, navodil in želja za nadaljnje delo. Za letošnje leto je bil izvoljen po večini dosedanji odbor s starostno br. Gostinčarjem na čelu. Odsek se je pridobil že s svojimi prvimi javnimi nastopi, predvsem pa s svojim smotrenim in resnim delom ter s pravo temeljito vzgojo članstva k vsemu zdravemu, dobremu in lepemu izredne simpatije vseh občanov, tako da mu bodo ob toplejšem vremenu z zaupanjem izročili v vzgojo in varstvo svoje dečo. Odseku, ki je tekom prvega leta svojega obstoja dosegel tako lepe uspehe, kličemo: **Le krepko naprej!**

JARENINA. V nedeljo 12. t. m. smo imeli v naši fari važen političen dan. Naša krajevna organizacija SDS je imela po rani maši v Cvilakovih gostilni svoj redni letni občni zbor, ki je lepo potekel in na katerem smo pridobili tri zavedne in trdne kmete kot nove člane. Za predsednika smo si izvolili zopet našega splošno priljubljenega posestnika g. Lubienskega. Organizacija se razvija od leta do leta lepše kljub velikim in mnogokrat zelo nečednim nasprotstvom naših političnih neprijateljev. Zanesla je svoje delo že tudi v sosedno občino Sv. Jakob, kjer je tekom letošnjega leta na novo pridobil osem naročnikov «Domovine». Prepričani smo, da bomo v doglednem času mogli pozdraviti v Sv. Jakobu novo posestrimo naše krajevne organizacije. — Istega dne popoldne se je vršil v Vukovskem dolu sestanek SKS, na katerem je podal politično poročilo g. dr. Kukovec. Ker so se tudi naši pristaši kot člani Kmetско-demokratske koalicije v znatnem številu udeležili tega zbora, je tudi tu spregovoril predsednik naše organizacije g. Lubienski ter so navzoči kmetje navdušeno pritrdili njegovim izvajanjem o programu in ciljih naše Kmetско-demokratske koalicije. Med odboroma obeh organizacij je dogovorjeno skupno in sporazumno delo in bo v bodoče preprečeno cepljenje naprednih vrst. Končno še na kratko javljamo, da je naš g. dekan dal hišo, katero je svoj čas podedoval, sedaj prezidati in preurediti za klerikalno čitalnico in za Orle, ker so mu do sedaj bili nekoliko preveč zaspani. Drugič kaj več!

HUDA JAMA PRI LAŠKEM. Volitve delavskih zaupnikov, ki spadajo pod zakon o zaščiti

V samotni lične grajske sobice se je njena otožnost spremenila v temno obupnost. Strgala si je z glave poročni venec, vrgla ga je na tla in pohodila. Nato je odložila belo svatovsko obleko, glasno je vzdihnila in položila roko na srce. Curkoma so se ji vlije solze po blestem licu.

«Prodali so me, moja mladost je pokopana,» je bridko zaihtela. Vroča solza ji je kanila na poročni prstan — znamenje njenega suženjstva in trpljenja.

«Oh, da nisem poslušala nesrečne Leonore!» se je zvijala v grenkem kesanju. «Namesto v varno pristanišče sem prispela na razburkano morje, čolnič mojega življenja je izročen valovom in viharjem. Kje si, moj krmar, da me povedeš do rešilnega obrežja!»

II.

V predmestje nekega mesta je pridrdrala imenitna kočija s plemičem Emilom in gospo Leonoro. Emil ji je pomagal izstopiti, za kar mu je hvaležno stisnila desnico in hotela oditi.

«Ali že odhajate?» jo je skušal zadržati.

«Nimam besed, da bi se ti dostojno zahvalila. Sram me je svojega uboštva. Kako rada bi te obdarila zaradi pogumnega dejanja.»

«Ne govorite o zahvali. Zavest, da sem pomagal siroti, mi je bogato plačilo. Kje nameravate prenočiti?»

Leonora je zardela, po kratkem molku mu je pokazala na preprosto gostilno.

«Tam ni primeren kraj za daljše bivanje,» ji je odsvetoval. «Ali ne mislite počakati tukaj glavne razprave?»

«Ne vem, ali bi kazalo uvesti sodno po-

stopanje? Kako naj dokažem, ako so mi ponarejene listine. Na kaj naj se sklicujem?»

«Na onega, ki je izdal poročni list in krstni list vašemu otroku.»

«Ne morem, ker je umrl...»

«Vseeno. Listine so vpisane v zapisnik v njegovem uradu.»

«Ne verjamem. Mož, ki jih je izdelal, ni bil uradnik, imel je le zasebno pisarno.»

«Potem ni drugega izhoda kakor uvedba sodnega postopanja. Dal vam bom naslov svojega prijatelja, ki je izkušen, odvetnik. Ta vam bo brezplačno pomagal. Kje imate svojega otroka?»

«V mestu pri znanl osebi.»

«No, potem si morate pač priskrbeti primernejše stanovanje. Na žalost, vam ga ne morem pokazati.» — Dal ji je zavitek z denarjem in z odvetnikovim naslovom, pod katerega je v naglici napisal kratko priporočilo.

«Najemite si stanovanje pri »Zvezdi,« ji je pokazal ob razstanku na boljšo gostilno. «Tam vas bom jutri obiskal, želim namreč videti vašega otroka in dognati, komu je podoban. Ako ste v denarni zadregi, računajte na mojo podporo!»

Pomignil je vozniku, naj odpelje nesrečnico k »Zvezdi« na prenočišče, sam pa se je odpeljal z drugim vozom proti domu.

Zaprli se je v sobo in spustil v naslonjač.

«Vse je minulo!» se mu je izvil iz srčne globočine. «Za vse življenje se je zvezala z njim, ki je ne ljubi in je ne bo mogel ljubiti. Prodaia se mu je za denar, za mrtvo kovino, ki ji bo kmalu v pogubo. Vredna je, da jo vržem iz spomina.»

Gustav Strniša:

Godec Boštjan

(Konec.)

Ko sta odhajala, je Marina povabila teto, naj se še oglasi, a mali Tomažek je pa stezal ročice k Boštjanu, kakor bi hotel oditi z njim.

«Boštjan, neroda si, pravo gorjansko rogovilo,» se je jezila teta, ko sta se vračala.

«Vem, teta,» je ponižno odvrnil godec.

«Na harmoniko znaš dobro pritiskati, da dobiš pravi glas, a na žensko srce ne znaš, zato tudi ne moreš izvahtiti prave besede,» je nadaljevala starka.

«Res, teta,» je odgovoril v odmev Boštjan, ki je korakal poleg nje kakor ponižen šolarček poleg strogega učitelja.

«Ampak eno struno si pa vendar dobro napel, prav dobro, veš; Marini je všeč, ker si bil z otročetom tako prijazen. Takoj sem opazila, da ji to ugaja,» je pripomnila Agata.

«I, seveda, je pač tako, otroku lahko pokazem, da ga imam rad, nji pa ne morem in ne znam; saj sem imel polna usta sladkih besed, a nobena ni hotela z jezika, nisem jih mogel spraviti iz sebe pa je. Še zdaj mi mislim, da sem imel usta zalepljena, saj sem kar molčati moral, namesto da bi bil govoril.»

«Saj slabo vendar ne kaže,» je popravljala teta. «Če se ne motim, bomo kmalu sedeli pri svatbi. Ampak tisto tvojo grahasto kuro mi pa že lahko daš, če ti prinesem odločilni odgovor,» je pripomnila teta, ki je bila zelo skopa in je najraje jedla in pila na tuj račun.

delavstva, so blizu. Izvršiti se imajo po dšedanjih odredbah do 31. marca 1928. Po številu tukajšnjega delavstva se bo izvolilo deset zaupnikov in deset namestnikov. Nujno potrebno je, da vzame volitve vsak posamezen delavec resno v pomislek. Te volitve so za nas delavce velikega pomena, ker nam je dana prilika, da si izberemo iz naše sredine zaupnike, ki bodo ščitili naše interese in skušali uveljaviti naše želje v okviru zakona pri naših delodajalcih. Kakšni naj bodo ti zaupniki? Dolžnost naša je, da izključujemo vse one vsiljivce, politične eksponente, ki iščejo med nami svoje politične koristi. Biti morajo razumni, v rudarski stroki sposobni, vzgledni, odkritega značaja, ne smejo pa biti kričači in hujskači proti delavstvu ali podjetju, ker le slihi bodo vzdržali red in mir med nami. Le takšni bodo mogli posredovati v naš prid ter ohraniti ugled in avtoriteto zaupniške skupine. Prišli bodo med nas razni komunistični hujskači, lahko živci, ki nas bodo skušali prevariti in zapeljati v razne spore, kar običajno rodi neprijetne posledice za vsakega posameznika. Posebno pažnjo moramo posvečati gostobesednim klerikalcem, ki so že poslali med nas svoje agente. Zaupnike SLS spomnite na pravilnik dr. Gosarja, po katerem bomo morali delati 40 let za naš penzijo in plačati mnogo več v pokojninski sklad kakor doslej, a prejeli bomo znatno manjšo pokojnino kakor po dosedanjem dr. Zerjavovem pravilniku. Naše geslo v lastnem interesu naj bo in ostane: «Proč s komunističnimi hujskači, proč s klerikalnimi agenti in delavskimi izdajci!»

MALA NEDELJA. Na gostiji Mir. Slane se je nabralo za Društveni dom pri Mali Nedelji 200 dinarjev. Vsem darovalcem iskrena hvala! Novoporočencema obilo sreče! — V nedeljo 11. marca bo v Društvenem domu spominska proslava v svetovni vojni padlih vojakov z zelo zanimivim sporedom. Cenjeno občinstvo od blizu in daleč se opozarja na to slavnost ter se že sedaj vabi k obilni udeležbi.

MALA NEDELJA PRI LJUTOMERU. Poročil se je g. Martin Slana, kmetski sin v Bodislavcih, z gđ. Marico Mirovo, posestnikovo hčerko iz Bučkovcev. Bog daj obilo sreče in blagoslova!

SV. TOMAŽ PRI ORMOŽU. Da je veselo v zakonskem jarmu, nam priča to, da je stopilo v zadnjem času pri nas v zakon nad osemnajst pa-

rov. Na Sejanah se je poročil posestnik g. Joško Gasparič z vrlo mladenko gđ. Anico Voršičevo, posestnikovo hčerko iz Bratonečic. Zda sta gospodarja dveh lepib kmetij. V Koraškem vrhu sta se vzela g. Vinko Lukačič in gđ. Terezika Kosijeva, v Hranjigovcih g. Ivan Ganza in gospodična Anica Kraljeva iz Lahoncev, v Ključaroveh g. Anton Stubeč, želarski sin, in gđ. Tonica Rižnarjeva, posestnikova hčerka istotam, v Rucmanjih posestnik g. Jožef Plohl in posestnikova hčerka gđ. Terezika Raušlova iz Hranjigovcev. Poročila sta se dalje g. Janez Horvat, kmetski fant iz Grmov, in gđ. Micika Rožkarjeva, šivilja v Rucmanjih. Vsem mladim parom obilo sreče!

KOZJI VRH PRI DRAVOGRADU—VRATE PRI MUTI. Na Vratah živi neki posestnik, ki hodi na Kozji vrh agitirat za «Slovenskega Gospodarja» in skuša odvrčati ljudi od «Domovine», ki je pri nas že zelo udomačena. Dotičniku povemo, naj agitira za «Slovenskega Gospodarja» v svoji občini, če ga bo hotel kdo poslušati, ne pa pri nas. Saj tudi mi ne gremo njemu pred nos ponujat «Domovine». Kakor se je opazalo, dotičniku ni toliko za nabiranje novih naročnikov «Slovenskemu Gospodarju», ampak se hoče le boriti proti «Domovini». Pravijo, če bo možak odbil par «Domovinarjev», da bo dobil za to le drasto medaljo. Če pa gospodu današnji dopis še ne zadostuje in bo še prišel k nam na Kozji vrh ponujat «Slovenskega Gospodarja», mu bomo še kaj povedali. Čitatelji «Domovine» se opozarjajo, naj se ne dajo od klerikalcev slepiti, da bi tak dober, zabaven in poučljiv list zamenjali za «Slovenskega Gospodarja», ki piše skoro le o stvareh, ki nas ne zanimajo. Nas briga predvsem vprašanje davkov in kedar bodo davki po zaslugi SLS znižani. Klerikalci nam to pred vsakimi volitvami obljubujejo. Ko so pa volitve pri kraju, klerikalci pozabijo na nas.

LETUŠ. V celjski javni bolnici je umrl te dni v 36. letu starosti g. Ignac Teržan, pekovski mojster iz Letuša pri Šmartnem ob Paki. Blag mu spomin!

RADOSLAVCI. Dne 14. t. m. ob 11. ponoči je nastal na nepojasnjen način požar pri posestniku Plaveu v Radoslavcih. Gasilno društvo se je seveda takoj zbralo pri brizgalni in čakalo še samo vznika, ki bi prišel po določenem voznom

redu na vrsto. Gasilci pa so čakali zaman. Vznika ni bilo in tudi nobenega njegovega namestnika. Ne vemo, zakaj je župan napisal vozni red. Ni lepo za vznike, ki so bili določeni voziti brizgalno. Ali je to plemenito? Ljudje zelo kritizirajo tako obnašanje. Se gasilci morajo po nedolžnem poslušati opazke. Čudno se nam vidi, da pri nobenem požaru ne vidimo g. župana. Gasilci groze, da bodo vsi odstopili, ako se razmere s strani občine ne zboljšajo. Kaj nam koristi brizgalna, ako vzniki nočejo izpolniti svoje dolžnosti. Ko je reševal iz popolnoma gorečega hleva živino, se je težko opekel gasilec Jožef Kocbek, kateremu se ima gospodar zahvaliti, da ga ni zadela večja nesreča.

PRECETINCI. V «Slovenskem Gospodarju» je izšel dopis od Male Nedelje, ki napada dopisnika «Domovine» iz Precetinev. Dopisnik piše, da bi jaz prišel v zadrego, če bi moral povedati, kaj je demokrat. Naj dopisnik nikar ne misli, da me bo s takimi otročiji zafrkacijami ugnal. Ne praskaj se, kjer te ne srbijo Sicer pa ne neumnosti ne odgovarjam. — Mlad demokrat.

PRECETINCI. Zadnje čase so pričeli nekateri ljudje trditi, da sem jaz pisal g. župniku ostro pismo. Zahtevam od vsakega, ki to trdi, da mi mora to dokazati. Istotako govorijo, da sem jaz dopisnik «Domovine» in «Kmetkega lista». Tudi za to trditve zahtevam dokazov. Zaradi laži, ki se govorijo o meni, bom primoran iskati sodnega zadoščenja proti vsakomur, ki bo še nadalje širil neresnico o meni. — Štefan Hozjan.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

TEŽAVE NAŠEGA MLEKARSTVA.

Danes imamo daleč naokoli velik zastoj v prodaji mleka in mlečnih izdelkov. Odkar smo z osamosvojitvijo izgubili prejšnje odjemalce in odkar so se s svojim mlekarstvom osamosvojile tudi sosedne države, imamo težkoče z oddajo mleka, masla in sira. Ti proizvodi naraščajo povsod in zato jih je čim dalje težje spravljati v denar.

«Tudi kuro dobite, teta, pa še par piščancev po vrhu, samo dobro govorite in pa — ne silite Marine nikar. Odkar sem danes z njo govoril, mi je še bolj všeč kakor kdaj poprej; morda ji bom tudi jaz saj malo ugajal, a siliti ne maram vanjo, Bog ne daj, da bi bila zaradi mene nesrečna! Raje ostanem v svoji zakajeni koči na hribu in sviram zvečer na harmoniko pod svojo ljubljeno tepko, ki mi vsako jutro trka na okno in šepeta svoj jutranji pozdrav, ko veje lahni veter preko griča in se smeje nad pobočjem prva zarja.»

«Sila ni nikomur mila,» je pritrdila teta. «Upam, da pojde vse lepo po sreči, da bo za vse prav. Ti dobiš ženo, Marina moža, njen otrok pa očeta, kar je menda tudi nekaj,» je pripomnila teta in pomembno pogledala svojega nečaka, radovedna, kaj bo odgovoril.

Boštjan je prijazno prikimal z glavo: «Da, da, res je, otročiček bo dobil očeta, jaz sam hočem biti njegov oče, a drugo nikomur nič mar,» je zaključil godec, ko sta se s teto pri njeni hiši ločila in se je on obrnil v hrib.

Neke nedelje je pri zgodnji maši stari župnik Matevž oznanil pred pridigo z nizkim glasom, da jemlje godec Boštjan v zakon perico Marino.

Ko je starec pogledal izpod očal po svojih ovčicah, je v siju zore, ki je silila skozi visoka okna, lahko videl v prvi klopi klepetuljico Špelo, ki ji je pri tem oznanilu pošla sapa, njene drobne vodene oči so se zameglile, a kvišku zafrknjeni nosek je lovil zrak in kar njuhal okoli sebe.

Slične občutke je imela šepava Meta. Ko je začula znano ime, je od samega presenečenja spustila iz rok molek, ki je glasno zrogljal na tla, a ona ga je jadikovaje pobirala in vzdihovala: «Ki je križan bil, ki je križan bil.»

Obe ženici sta bili devici in nekdanji Boštjanovi znanki, pri obeh se je ženil, a vsaka je odlašala in se bala lahkomišljenega godca, češ, če ne bo drugega, saj Boštjan bo še vedno na razpolago. Zda je pa tudi Boštjan odplaval in se že bliža novemu pristanu zakonskega življenja.

Tudi Marina je bila v cerkvi. Sedela je v zadnji klopi. Pri oklicu ji je zavalovila kri v žilah, čutila je toploto, ki jo je obšla in pordečila njena lica. Hipno se ji je vzdodelo, da gleda vanjo vsa fara, a mirno je vztrajala do konca maše. Pred cerkvijo je čakal Boštjan in prvič sta šla skupaj med ljudmi.

«Boštjan, ali boš imel vedno rad mojega otročička?» je vprašala Marina svojega ženina pred hišico na trati in ga plašno pogledala.

«Čemu me to vprašaš,» ji je odvrnil godec in se vedro nasmehnil. «Saj veš, da te jemljem s Tomažkom vred. Ali razumeš? Ne bo več samo tvoj otrok, ampak tudi moj postane. Marina, Marina, kadar te pogledam, me nekaj zabode v prsih. Vem, pri srcu je to, tista čudna tesnoba. Zdi se mi, Marina, da te imam vsak dan rajši,» je spravil godec iz sebe ves v zadregi, a ponosen, da se mu je posrečilo enkrat vsaj toliko govoriti.

«Čudim se ti, Boštjan, da tako malo govoriš, saj godci še preradi govorijo,» je pri-

pomnila Marina in prestopila prag domače hiše.

«I, saj, Marina, saj rad govorim in koliko govorim in koliko sem že govoril. Na ženitninah mi teče beseda kakor z maslom namazana. Dekleta se mi včasih hahljajo, da se prično še starejši smejeti, ko zro te vesele obraze. In mežikajo si porednice, češ, glejte godca, ta pa zna vso drugo, samo jezika brzdati ne zna. Ampak, Marina, pri tebi je to vse drugače, kar jezik se mi zapleta, a nikar ne zameri, se je opravičeval godec, ko sta bila že v hiši.

«No, Boštjan, tudi pri meni se boš kmalu navadil govoriti, kajne,» mu je dejala Marina in ga poredno pogledala.

«O, Marina, veš, da se bom navadil. Da, da, tudi tebi bom še govoril in pa še kako; saj bi tebi najraje in najlepše govoril, in baš zato ne morem, ker se mi dozdeva vsaka beseda premalo izbrana zate.»

Boštjan je postal mož lepe Marine. Ona je doma pridno delala, on ji je pomagal ter hodil svirat s svojo harmoniko po svatovščinah in sejnih. Dokler je bil še fant, se ga je ob takih prilikah navadno precej nalezelo, da se je kar sam iz sebe norčeval, dromljal in pel poskočnice ter pravil godčevske prigode, ki so bile včasih kar preveč kosmate.

Tudi sedaj je veselo igral po ženitninah, ampak opil se pa ni nikoli več. Igral je in pel ter tudi zavriskal, da je šlo kar skozi ušesa, pil je pa malo, privoščil si le po par kozarcev vina, a potem je nehal. «Tomažek me gleda in Marina mi žuga,» je dejal sme-

Vzlic temu bi se naš položaj lahko izdatno olajšal, ako bi vso našo proizvodnjo kakor tudi našo prodajo in trgovino bolje organizirali. Pri mlekarstvu in sirarstvu je treba složnega skupnega dela, da kaj dosežemo.

Kolikor težje gre mleko v denar, toliko bolj se je obračati po prizadetih krajih k izdelovanju trpežnejših izdelkov, masla in sira, zlasti trdega sira, ki je najbolj trpežen. V sirarstvu smo precej napredovali, vendar nas čaka še mnogo dela, če hočemo z našim sirom na vnanji trg. Danes je svet močno razvijen in kupuje najraje prvovrstne izdelke. Vnanji trgovci ne gledajo samo na notranjo vrednost sira in na okus, ampak tudi na njegovo vnanost. Pri ementalcu se zahtevajo velike in po testu lepo razdeljene luknje. Če se hočemo ponašati z domačim ementalcem in ga lahko in dobro prodajati, moramo delati na to, da mu zagotovimo značilno luknjičavost ementalkega sira. Razen tega je važno, da se potrudimo, izdelovati enoten sir, namreč sir enako dobre kakovosti. Iz ene in druge sirarne mora prihajati enakovreden sir, da bo vsa kupčija bolj uspešna.

Prizadeži živinorejci pa moramo skrbeti tudi za to, da zalagamo sirarne z zdravim in neoporečnim mlekom, kajti le iz takega blaga se dá dobivati prvovrsten sir. Kdor dela drugače, je škodljivec in ne spada zraven.

Danes je stremeti z vsemi silami slednjič tudi za tem, da se dvigne poraba mleka in mlečnih izdelkov v domači deželi. To gibanje, da naj se mleko v večji meri uporablja za prehrano, opazujemo danes po vseh naprednih deželah in so dosedanjí uspehi že jako lepi. Tudi pri nas moramo mlečno krizo odvrčati po tej poti, da ne bo preveč trpelo nadaljnje proizvodnje mleka in mlečnih izdelkov.

Tedenski tržni pregled

ŽITO. Cene žitu v naši državi, zlasti pšenici in turščici, so se znova okrepile, dočim v inozemstvu ostajajo nespremenjene. Producenti v Vojvodini zadržujejo blago, obmejni kraji Slovenije, Hrvaške in Slavonije kakor tudi Dalmacije pa uvažajo madžarsko, odnosno ameriško pšenico. Po zatrdilu strokovnjakov naša letina ni bila tako slaba, da bi bilo potreba uvažati pšenico. Uvažuje se tudi še ameriška moka, predvsem v

Južni Srbiji in Dalmaciji. Na ljubljanski blagovni borzi so bile 21. t. m. naslednje cene (za 100 kg, postavljeno na slovensko postajo): pšenica: baška 390 do 392.50 Din, slavonska 380 do 387.50 dinarja; turščica: 287.50 do 305 Din; oves: baški 300 Din; moka <0>: 530 do 535 Din.

ZIVINA. Kupčijski položaj v glavnem nespremenjen. Le izvoz je morda za malenkost slabši. Cene na slovenskih sejmihih brez bistvenih sprememb.

HMEJLJ. Položaj na inozemskih tržiščih brez sprememb.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo 16. t. m. v valutah:

1 ameriški dolar za 56.22 do 56.42 Din;
dne 21. t. m. pa v devizah:
100 nemških mark za 1357.25 do 1360.25 Din;
100 madžarskih pengov za 995.07 Din;
100 avstrijskih šilingov za 800.40 do 803.40 dinarja;
1 ameriški dolar za 56.91 Din;
100 francoskih frankov za 222.89 do 224.89 dinarja;
100 češkoslovaških kron za 168.39 do 169.19 dinarja;
100 italijanskih lir za 300.55 do 302.55 Din.

Sejmi

24. februarja: Moravče (okraj Kamnik), Bučka, Laško, Zubna, Ceremošnjica, Lesce (okraj Radovljica), Slovenska Bistrica, Kozje, Rogatec.
25. februarja: Boštanj, Cerknica (okraj Logatec), Beltinci.
27. februarja: Vrhnika, Toplice (okraj Novo mesto).
1. marca: Planina (okraj Brežice), Videm (okraj Litija), Nova vas (okraj Logatec), Konjice, Marenberg.
2. marca: Veliki Cirknik.
3. marca: Vransko, Oplotnica, Vuzenica, Koprivnica.

Kratke vesti

== Zborovanje živinorejcev v Kamniku bo priredil živinorejski odsek okrajne blagajne za kamniški sodni okraj 26. t. m. ob pol desetih v prostorih Kamniškega doma. K obilni udeležbi se vabijo zavedni živinorejci.

== Za brdske živinorejce. Zborovanje živinorejcev s predavanjem bo priredil živinorejski odsek za sodni okraj Brdo 3. marca t. l. ob pol 15. v prostorih Društvenega doma na Brdu. K obilni udeležbi se vabijo živinorejci.

DOMAČE NOVOSTI

* Nabiranje novih naročnikov za «Domovino» prav lepo napreduje. Najlepša hvala vsem našim prijateljem in prijateljicam, ki se žrtvujejo za dobro stvar. Prosimo samo, da se delo za razširjenje našega priljubljenega lista nadaljuje brez prenehanja. Vsak naš prijatelj in vsaka naša prijateljica naj se odzove našemu pozivu vsaj z enim ovopridobljenim naročnikom. Glejte tudi na to, da bo novi naročnik takoj tudi plačal vsaj del naročnine. Dosedanje naročnike in naročnice prosimo, da ne zastajajo s poravnavanjem naročnine. «Zvestoba za zvestobo», bodi naše geslo.

* Naša kraljica v Bukarešti. Kraljica Marija je 19. t. m. s prestolonaslednikom Petrom in princem Tomislavom v spremstvu kneginje Olge odpotovala v Bukarešto. Zatrjuje se, da je njeno potovanje v Bukarešto v zvezi s skorajšnjo zaroko rumunske princese Ileana.

* Proslava desetletnice mornariškega upora. V Dubrovniškem sokolskem društvu se je vršila 19. t. m. spominska svečanost desetletnice upora jugoslovenskih in češkoslovaških mornarjev na vojnih ladjah bivše Avstro-Ogrske. Proslave so se udeležili tudi zastopniki Češkoslovaške.

* 25letnica Zveze obrtnih zadrug. Kakor poroča «Obrtni Vestnik», bo 19. marca, na obrtniški praznik, Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani na svečan način proslavila 25letnico svojega obstoja.

* Zdravstvena statistika za ljubljansko oblast. Po podatkih zdravstvenega referenta za ljubljansko oblast g. dr. Mayerja, je bilo leta 1927. v ljubljanski oblasti, ki šteje 537.019 prebivalcev, 3927 porok, 16.310 rojencev (med temi 1286 nezakon-

ljaje, če je zvrnil že tretji kozarec, ki je bil vedno zadnji. Rad je pa jedel flancate in meso ter jih tudi spravil v žep in nesel domov. Ko se je vračal po končanem svatovanju, je vedno spraznil doma svoje žepe polne slastne jedače. Pa tudi denarja je navadno precej prinesel. Marina je bila vesela, ko je videla, da je prišel domov sicer truden, a zdrav in lepo zadovoljen.

Svojo hišico na hribu je godec prodal nekemu Amerikancu, ki jo je podrl in si sezidal gradiček, ki je prijazno gledal s hriba okoli po zeleni poljani. Boštjan se je preselil v hišico svoje žene, dokupil za hišo veliko njivo in si preskrbel tudi kravico. Oba sta bila srečna in zadovoljna, vse jima je šlo gladko izpod rok.

Pa se je pripetilo, da je Boštjan igral svojo harmoniko na ženitnini krčmarjeve hčerke, ki se je možila z nekim železničarjem.

Godec je igral poskočnice, tolkel z nogo ob tla in pomežikoval z enim očesom. Vesel je bil in razigran, a piti ni maral. «Samo par kozarcev in nič več», se je branil, ko so ga silili. Ko je videl, da ne odnehajo, je vstal, se zamajal in se zasukal s harmoniko vred med radostnimi svati.

Ko je spet sedel na svojem mestu, se je priglugal k njemu pijani ženinov brat, ki je bil krojač v bližnjem mestu. «Ti, godec, zakaj pa ne piješ? Ne bodi no šleva! Ali se svoje žene bojiš?» je začel krojač.

«Koga naj se bojim, prijatelj moj dragi? Žena mi ga ne zavida, ampak pamet mi ga brani», se je izgovarjal Boštjan.

«Kaj se umikaš, godec, le privoščil si kaj dobrega, le, tudi ona si je že marsikaj pri-

voščila. Veš, ko sem še v tej vasi živel, sva se precej dobro razumela.»

Boštjanova harmonika je utihnila, a zabavljaj je drzno nadaljeval: «No, saj ni ostalo brez vsega!»

«Molči, otrok je moj, da boš vedel», je kriknil Boštjan in vstal.

«Tvoj, ha, ha, trapa, ali si ob pamet, kako neki», se je drl pijani krojač, a že naslednji trenutek je zjavkal in se pograbil za ramo. Boštjan je namreč dvignil nad njim harmoniko, ki je divje zakričala in lopnila krojača po hrbtu.

Krojač se je zvijal od bolečine, med gosti je nastal nemir, a udarjeni šivankar je vpil: «Ti si hudič, tvoja harmonika zna gosti tudi po hrbtu, pošteno sem jo skupil.»

Gostje so se jeli smejati, a Boštjan je resno dejal: «Za enkrat sem te poučil, da boš drugič vedel pustiti mojo ženo in otroka pri miru. Da veš, otrok je moj, ali razumeš, moj je in od nikogar drugega», je zavpil Boštjan in pobral harmoniko.

Tedaj se je v možganih pijanega krojača zasvitalo: «Godec jo ima res rad, žrtvuje se, sramoto hoče zbrisati z nje.» Hipno se je začutil krojač ponižanega pred godcem, skoro sram ga je postalo ob misli, da ta človek skrbi z vso vnemo za otroka, ki je zanj tui, a on, ki je res Tomažkov oče, se ne zmeni zanj.

Boštjan se pa za krojača ni zmenil, mirno se je spet naslonil na stol in zaigral svatom novo pesem.

Ko je trkala na okna jutranja zarja, so se nekateri svatje poslovili. Tudi godec je zadel svojo harmoniko in počasi odšel proti domu.

Če bi se Boštjan obrnil, bi opazil krojača, ki je lezel za njim. Rad bi šel kar z njim in ga povprašal to in ono, pa se ni upal, bal se je tega človeka, ki je bil mož ženske, katero je sam onečastil in zavrzel.

Boštjan je vstopil po prstih, krojač je obstal pod oknom in gledal v sobo. V postelji se je dvignila Marina. «Ali ne spiš, Marina?» je povprašal godec.

«Ne, ne spim, tako čudno mi je bilo noč, kar bala sem se zate; ne vem, zakaj.»

«Čemu se bojiš za godca, ki ga imajo vsi radi», je odvrnil, se približal postelji in ženo ljubeče pogladil po glavi.

Krojač pod oknom je siloma zatrl vzdih, ki mu je privrel iz prsi, ko je zagledal pred seboj svojo nekdanjo ljubico, vso skrbno za drugega.

«Kajne, da si videl na svatbi enega», je boječe vprašala žena.

«Čemu to vprašanje, pustiva ljudi, ki so za nas mrtvi», je odvrnil Boštjan.

«Res je, prav imaš, ampak bala sem se zaradi tebe; ta človek ima jezik, ki zastruplja», je dahnila Marina. Boštjan se je skrbno ozrl po ženi in otroku, se prijazno nasmehnil in vpilnil luč.

Pod oknom je pa stal krojač. Začutil je v sebi dolgočasno samoto, ki se je zaradi prečute noči v njem še stopnjevala. Udaril se je s pestjo po čelu in siknil: «Temu godcu sem prepustil svojo srečo, sam je nisem znal ceniti, zavrzel sem jo. Z Bogom, Marina!»

Boštjan je živel srečno in zadovoljno s svojo ženo ter dosledno in pošteno ni pustil nikdar reči niti besedice zlega čez nieno čast.

skih) in 9432 umrlih. Umrlo je po starosti do 5 let 2699 oseb, od 5 do 15 let 258, od 15 do 30 let 810, od 30 do 50 let 2057 in v starosti nad 70 let 2620 oseb. Največ oseb, in sicer 1367, je umrlo za tuberkulozo, 650 za prirojeno življensko slabostjo, 732 za pljučnico, 525 za srčno napako, 431 za kapjo, 302 zaradi novih tvorb zločestega značaja, 170 za različni infektivnimi boleznimi, 62 za boleznimi na ranah, 24 za difterijo, 67 za dušljivim kašljem, 31 za škrlatinko, 20 za ošpicami, 51 za trebušnim legarjem, 44 za grižo, 84 za kolero infatam, 16 za otročniško vročico, 2 osebi pa zaradi prenosne živalske bolezni. 245 oseb je umrlo zaradi slučajne smrtne neizgode, samomor pa je izvršilo 83 oseb: obesilo se jih je 40, zastrupilo 15, utopilo 14, ustrelilo 11, v zaporu se je obesilo 1 oseba, zabodla 1, zaradi zareze z britvijo pa je izkervavala 1 oseba. Umorjenih je bilo 20 oseb, in sicer: umorjene so bile 4 osebe, ubitih je bilo 5, ustreljenih 6, zabodene v tepežu 3, ubite v tepežu 4, razbojniško ubite s sekuro 1, z bencinom politi in zažgani 2, obešena je bila 1, dete pa so umorile 3 nezakonske matere.

* **Nova cesta iz št. Ilja proti Mariji Snežni** je že nekaj časa izročena prometu in se kmetje pri- tožujejo, da je po njej težko voziti z govejo živino, ker je vrhu ceste samo debel in oster prodec. Prebivalstvo prosi oblastni odbor, naj dá nasuti več peska.

* **Zlata poroka.** V nedeljo 12. t. m. sta v Gornjem gradu obhajala zlato poroko v ožjem krogu najbližjih sorodnikov zakonca posestnik Ivan Trepel ter njegova soproga Marija, rojena Ver- fotova. Oba sta za svoja leta dobro ohranjena. Poročila sta se 10. februarja 1878. ter izhaja iz njiju zakona 10 otrok, od katerih je danes živih še 6. Še mnoga leta!

* **Pomlad bo kmalu.** Te dni je bil «sv. Valen- tin, ki ima ključ od korenin». No, in res je baš te dni začelo solnce topleje sijati. Narava se že pričenja buditi in ptice se že oglašajo. Vendar pa je februar še zelo opasen in bi nikakor ne bilo želeli, da bi se narava prehitro zbudila.

* **Šaljiv list «Skovir».** Prejeli smo: Novi ljub- ljanski šaljivi list «Skovir» se že precej uveljav- lja, kar je znamenje, da tudi Slovenci potrebu- jemo lahkega razvedrilnega štiva v našem jeziku. Opozarjamo na «Skovirja» vse, ki imajo smisel za šalo. Prav gotovo se ne bodo dolgočasili pri

čitanju tega časopisa, ki izhaja vsakih štirinajst dni na 16 straneh male oblike. Ima torej precej vsebine. Slike v «Skovirju» so prav lepe in šte- vilne. Na «Skovirja» opozarjamo tudi naše rojake v Zedinjenih državah, Kanadi, Franciji, Nemčiji in drugod. Naroča se na naslov: Uprava «Sko- virja», Rožna dolina, Cesta II./18, Vič ob Ljub- ljani. Stane četrtletno 20 Din (za inozemstvo 23 Din) itd. Naročite se in priporočite drugim!

* **Trije pari naenkrat.** Iz Huma pri Ormožu nam pišejo: V nedeljo so stopili tukaj v zakonski stan trije pari: g. Avguštin Podgorelec z gđ. Ju- lijano Mastenovo, g. Matija Pavličič z gđ. Marijo Aleksičevno in g. Ludovik Zibrat z gđ. Terezijo Serčevno. Na mnoga zdrava, srečna in zadovoljna leta! Vsi trije pari naj čez 25 let pridejo zopet veseli k srebrni poroki!

* **Iščejo se svojci v Ameriki preminulega ro- jaka.** Dne 29. maja 1927. je umrl v mestu Wells v Zedinjenih državah Severne Amerike naš držav- ljan F. Kinklor-Kinkela iz Breške vasi. Išče se njegova vdova. Naproša se vsakdo, ki kaj ve o pokojniku ali njegovi vdovi, da to takoj javi izseljeniški komisarijatu v Zagrebu.

* **Izseljevanje iz Jugoslavije v decembru 1927.** Po statistiki Izseljenskega urada v Zagrebu se je iz naše države izselilo v decembru lanskega leta v prekomorske dežele 1425 oseb napram 1414 v decembru 1926. Celokupno število izseljencev od početka do konca leta 1927. znaša 21.876, torej za 3746 več nego v istem času leta 1926. Soraz- merno največ ljudi se je izselilo iz Hrvatske in Slavonije (426), Dalmacije (401), Slovenije (215), Vojvodine (211), Srbije (97), Bosne in Herce- govine (53), Črne gore (22). Od vseh izseljencev je 57 kmetovalcev. Največ ljudi se je izselilo v Argentinijo (697), potem v Zedinjene države (374), v Urugvaj (128), Avstralijo (82), Kanado (58) in druge države. Tekom vsega leta 1927. se je povrnilo v svojo domovino 5753 izseljencev.

* **Smrtna kosa.** V Hrastniku je umrl po krat- kem trpljenju jamski paznik v pokoju in posest- nik g. Alojzij Št. h. Pokojnik je bil član vseh naprednih in kulturnih društev ter zvest pristaš SDS. — Na Jesenicah je umrl uradnik državne železniške policije g. Ivan Šnajdar ml. Pokoj- nik je bil iz ugledne narodne družine. Kruta morilka jetika mu je pretrgala nit življenja v naj- lepši moški dobi 28 let. — Za pljučnico je umrl

v Ljubljani trgovec g. Ignac Zargi starejši. Po- kojnik je bil v Ljubljani splošno znan trgovec, spoštovan in ugleden mož. — V Zagorju je umrla gospa Amalija Rajnarjeva, ugledna posestnica, znana daleč naokrog kot dobra gospodinja in blaga mati. — Blag jim spomin!

* **Neprimerna pridiga nedolžnim otrokom.** Pi- šejo nam: Nedavno je imel Marijin vrtec pri Mali Nedelji sv. obhajilo. Ko so bili otroci pri oltarju, je imel g. župnik pridigo, in sicer polpolitično pridigo. G. župnik je povedal, da je bil pred leti v Marijinem vrtcu neki otrok, ki pa je sedaj pri- šel v demokratske vrste in postal dopisnik raznih brezverskih listov. Kakšne brezverske liste pa imamo? G. župnik, ta pridiga ni bila primerna za otroke.

* **Humorističen detektivski roman.** Borba Slo- venca Američana, tatu iz ljubezni in hvalečnosti, proti najslavitejšemu amerškemu detektivu Dodd. Oba sta sportnika, oba genijalna prebri- sanca jeklenih živcev in neomajne volje. Dodd lovi Slovence po Zedinjenih državah, Angliji, Nemčiji, Poljski, Rusiji, Sibiriji in Japonski, a Slovenec Jack Bell ali Ivan Belič mu uide vedno znova pred nosom. Roman je tudi potopisno in narodopisno vseskozi skrajno napet, velesanimiv, predvsem pa poln humorja in neodoljivo komi- nih prizorov. «Tat» Jack Bell ima prekrasno, po- gumno ženko Polly, ki doživlja v lovljenju po- beglega moža po svetu čudovito zabavne ljube- zenske avanture z lastnim soprogom. Londonske, hamburske, berlinske, varšavske, peterburške, sibirske in japonske dogodivščine med Bellom, Doddom in Polly so vedno bogate pikantnosti najdecentnejše oblike. Angleške, nemške in ruske ječe pa kažejo celo vrsto silno zanimivih znač-jev iz uradne, policijske in arestonske družbe, vseskozi originalov. Življenje na prekomorskih parnikih, obmorskih kopališčih, prvih modernih svetovnih mestih, po ruskih vlakih in japonskih čajarnah je opisano živo in plastično. Tako mora roman, ki je bil tudi že filmiran, zelo zanimati vsakogar, moškega ali ženskega, navšičjega inteli- genta in preprostega čitatelja, ker je po dejanju, idejah in toriščih izredno pester in bogat, a vrhu vsega napisan v lepem jeziku in najboljšem slogu. Roman je hkratu prvi, ki ima za junaka vrlega tatu Slovenca Američana. Knjigo z lepo naslovno sliko torej lahko prav toplo priporočamo. Knjiga

Med iskalci zlata na skraj- njem severu

Po spominih M. Muca napisal I. Albrecht.

Uvodna beseda.

Slovenci imamo malo potopisnega slov- stva, dasi je živahno pisana potopisna knjiga ne le zelo zanimiva in zabavna, ampak tudi jako koristna in poučna. Vzrok je pač treba iskati v dejstvu, da smo siromašen narod in si naši ljudje po veliki večini ne morejo nikoli privoščiti daljših potovanj po svetu. Saj se nam zdi že Beograd daleč in marsikdo z bridkostjo premišljuje in računa na vse plati, kadar mora v našo prestolico.

No, komur je sreča mila, da se lahko kaj bolj razgleda po svetu, ta molči, ali po Pre- šernovo povedano, «ne dá od sebe nobene fige».

Med tem ko si slovenski izobraženec po- maga iz te zadrege tako, da bere take knjige v kakem tujem jeziku, si preprosti človek, ki obvlada samo materinščino, sploh ne more pomagati.

To vrzel hočem nekoliko izpolniti s pri- čujočim spisom v trdni veri, da bo ž njim ustrezno najširšim krogom slovenskih čita- teljev.

Samo par besed v pojasnilo.

Gosp. M. Muc, pošten slovenski obrtnik, krojač po poklicu, je moral kakor toliko in toliko tisoč naših ljudi leta 1914. na vojno. Starši so ostali doma in žena z malim dete- tom v naročju. Težko slovo —

Potem je prišel v rusko ujetništvo, doživel strahote revolucije, polome raznih trenutnih gospodarjev razburkane Rusije, se z zvijačo in premetenostjo izvil iz tesnobnih ujetniških vezi in se pred različni oblastniki, ki so ga hoteli zariniti zopet med bojevnike, umikal bolj in bolj na sever. On je pač mislil na dom in ženo in dete in se je branil puške, pa naj je že bila «bela» ali «rdeča» ali taka ali taka. Želja, da se ohrani živega in si pribori svi- denje s svojimi dragimi, ga je navdala z žila- vostjo, ki jo je mogoče prav oceniti šele tedaj, ko človek pozna njegove spomine v celoti.

Po dvanajstih letih blodnje se mu je končno posrečilo priti spet v domovino. Ali kakšno je bilo svidenje! Oče in mati in žena v grobu, imetje uničeno, le sin, pri odhodu malo dete, ga je dočakal zdaj kot krepak deček.

Dvanajst let! Že pod mirnim krovom rodne hiše doživi človek v toliko letih marsi- kaj, kaj pa šele v blodnjah križemsvet! In mal odlomek iz teh pestrih spominov je pri- čujoči spis.

Samo v pojasnilo bodi povedano, da pi- šem spomine v prvi osebi, ker jih pač pišem v imenu g. Muca in po njegovem pripovedo- vanju. Stojim torej le ob zibelki tega deteta in mu zgolj uravnavam obleko. Veselilo me bo, ako mu bo primerna ...

Ivan Albrecht.

1.

Kod in kam.

Nepremagljiva želja, da še kdaj vidim svojce in dom, me je navdajala že pri od-

hodu na vojno, še z večjo močjo pa me je prevzela, ko sem prišel kot vojni ujetnik v Rusijo. Prizadeval sem si na vso moč, da se čim najbolj otresem ujetniške utesnenosti, kar se mi je polagoma tudi dokaj posrečilo.

Treba je bilo v raznih ozirih precej pre- vidnosti, zlasti potem, ko so izbruhnile revo- lucijske homatije. Zdaj so te hoteli uvrstiti v svojo armado beli, zdaj rdeči, potem spet ta ali ona legija, tako da se je bilo težko iz- ogniti vojni službi v tej ali oni edinici.

Dom mi je bil ves ta čas zvezda vodnica. Domov, domov, pa naj se zgodi, kar se hoče! Tako sem vedno mislil in se umikal bolj in bolj proti severovzhodu, da mi ni bilo treba v daljni Rusiji v vojake. Kot obrtnik sem kmalu povsod našel toliko dela in zaslužka, da mi ni bilo treba trpeti pomanjkanja. Selil sem se iz kraja v kraj, kakor mi je pač naj- bolj kazalo.

Leta 1920. sem bil v Blagoveščenskem, lepem mestu ob reki Amur. Po zlomu Kol- čakove vlade so bile vse železnice zaprte. Nikamor se ni bilo mogoče ganiti, zato tedaj tudi ni bilo mogoče misliti na povratek v domovino.

«Če pa ne morem domov,» sem si mislil, «je treba vsaj kaj prida zaslužiti, da mi bo potem, čim se ponudi prilika, vrnitev tem lažja in da ne pridem domov praznih rok.»

Kaj je bilo tedaj bolj vabljivo nego misel, da bi šel tja, kjer iščejo in kopljejo zlato?! Ako sodim razdalje po ruski razsežnosti, mo- ram reči, da nisem imel niti daleč do tja.

«Le pogum,» sem si dejal, «človek nikoli ne vé, kje ga čaka sreča!»

se naroča v upravi «Jutra», Prešernova ulica 54 v Ljubljani. Stane broširana 35 Din, vezana pa 45 Din brez poštnine.

* **Strašna lakota v Dalmaciji.** Na otoku Braču in v okolici Knina vlada strašna lakota. V neki vasi so zadnje dni umrli trije ljudje zaradi pomanjkanja. V več vaseh na otoku Braču vlada tako silna lakota, da so šolski otroci podobni kostnjakom. Enako žalostne razmere so v mnogih drugih krajih Dalmacije in Hercegovine. Najbolj žalostnejše pa je, da je umiranje zaradi lakote mogoče v državi, ki izvažata velike množine kmetijskih pridelkov.

* **Smreka ubila mladeniča.** Od Sv. Duha pri Dravogradu nam pišejo: 20letni posestnikov sin Matevž Okrogelnik, po domače Jamnikov pri Sv. Duhu pri Dravogradu, in še neki drugi delavec sta v torek 14. t. m. šla podirati smreke. Ko sta drugo smreko do polovice našagala, je potegnil veter ter zanesel smreko na drugo stran. Smreka je padla in pokopala pod sabo Matevža, ki mu je zdrobila prsi. Matevž je bil v trenutku mrtev. Ponesrečenec je bil še prejšnji večer zelo vesel in zabaven, a drugi večer je ležal že na mrtvaškem odru. Lansko leto je bil pri naboru in bi moral letos odriniti k vojakom. Bil je pošten fant; nikoli ni bilo slišati o njem kaj slabega, zaradi česar so ga imeli vsi radi. V svojih cvetočih 20 letih je moral leči v prezgodnji grob. Naj mu bo zemljica lahka! Njegov oče Valentin je obhajal žalosten god, ker se je nesreča zgodila baš na Valentinovo.

* **Nesreča v papirni tvornici na Sladkem vrhu.** V mariborsko bolnico so pripeljali 21letnega delavca Ivana Sinickega, kateremu je transmisijski jermen dvakrat zlomil desno, enkrat pa levo nogo. Delavec je med pometanjem delavnice po nesreči prišel preblizu transmisijskega jermena.

* **Požar v tvornici čokolade «Sana» v Hočah.** Te dni ponoči je začelo iz doslej nepojasnjenega vzroka goreti v tvornici čokolade «Sana», ki je sredi pota v Gornje Hoče v nekdanji livarni. Del zalog in nekaj strojev so rešili, popolnoma nepoškodovana je ostala pisarna. Vse drugo je zgorelo, ker domači in radvanjski gasilci niso bili kos velikemu ognju, mariborski gasilci pa niso dobili obvestila o nesreči požara.

* **Smrten izid nesreče.** Nedavno se je ustrelil v glavo pri igranju s starim revolverjem 18letni

posestnikov sin Avgust Zorjan iz Gornje Velke pri Mariji Snežni. Fanta so takoj po nesreči pripeljali v mariborsko bolnico, kjer je zaradi težke rane dobil vnetje možganske mreže. Krogla mu je namreč prodrila skozi levo oko v možgane do zadnjega dela lobanje, kjer se je odbila od kosti. Po dolgih mukah je revež sedaj umrl.

* **Potresni sunek ob italijanski meji.** Dne 16. t. m. ob 5:20 zjutraj so občutili v Podgori pri Ložu potresen sunek, trajajoč več sekund.

* **Velik gozdni požar.** Med postajama Trbovlje—Hrastnik je nastal na treh krajih ogenj, ki je zavzel velik obseg. Delavstvo progovne sekcije je takoj pričelo gasiti. Zaradi strmega in skalovitega terena pa je bilo gašenje zelo otežkočeno. Požar so končno udušili. Ogenj je nastal iz neznanega vzroka.

* **Nesreče.** V ljubljansko bolnico so tekom par dni sprejeli kar 8 ponesrečenec, ki so se ponesrečili pri delu. Gozdni delavec 57letni delavec Janez Rus iz Roviš pri Litiji je v gozdu podiral smreke ter vlačil hlode na kup. Pri tem pa mu je po nesreči spodrsnilo in debel hlood mu je zmečkal levo nogo. Pri delu v gozdu se je ponesrečil tudi 22letni delavec Janez Mravlje s Strmega vrha pri Polhovem gradu. Sekal je les, pri čemer pa mu je sekira odletela ter mu presekal kite in žile na desni roki. Rudar Jože Klopčič je kopal v zagorskem rudniku premog. Pri tem mu je padel debel kos premoga na desno nogo ter mu jo strl. Pripeljali so ga še tekom večera v bolnico v Ljubljano. Prav nesrečno jo je izkupil tudi mestni ubožec Peter Cotič, star 58 let, ki se je prej zadrževal v mestni ubožnici v Japljevi ulici v Ljubljani. Siromaku je spodrsnilo, da si je zlomil desno nogo.

* **Pri izdiranju zoba se je zastrupil.** V Grabovcu pri Mostarju je začel Luko Božiča boleti kočnik in mu je čeljust precej otekla. Ker bolečin ni mogel več prenašati, je sklenil, da si sam izdere zob. Izvršil je to mučno operacijo z navadnimi kleščami ter si pri tem iztrgal tudi košček mesa. Rana se je vnela, otekla mu je glava in se zastrupila kri. Naslednjega dne je nesrečni Luka umrl.

* **Nezgoda v tovarni za dušik.** V Rušah se je pri delu v tovarni dušika ponesrečil 21letni kovač Leopold Grahernik. Pri sekanju jeklenih drogov mu je priletel jeklen drobec v levo roko in se

mu globoko zaril v meso. Grahernika so prepeljali v mariborsko bolnico, da mu operirajo roko.

* **S kozoleca padel.** 14letni pastir Vinko Božič doma iz Sela pri Železnikih, je padel v Češnj nad Podnartom s kozoleca in se težko poškodoval. Pripeljali so ga z rešilnim vozom v ljubljansko splošno bolnico.

* **Pozor pred sleparjem.** Zadnje čase je zopet nastopati med občinstvom našim in v skrim varnostnim oblastvom dobro znani Uhl. To pot se predstavlja kot zastopnik t. Julija Meinla. Mariborska policija opozarja na to, da ne naseda sleparju.

* **Kozolec je zažgal.** V nedeljo se je igra 7letni dečko Leopold F. iz Sela pri Ljubljani družbi še nekega dečka pod kozolcem posestnika Dimnika v Mostah. Polde je med igro nenadoma privlekel na dan vžigalico ter jih jel igrati ob skatlico. Gorečo vžigalico je nato vtaknil v kup krme na tleh in naenkrat je bil v ognju ves kozolec. Nastala je velika nevarnost za sosednja gospodarska poslopja, vendar so ogenj omejili na lice mesta prihiteli močnanski gasilci.

* **Kolesar povezil šolarja.** V nedeljo je v Središču ob Dravi nepreviden kolesar povozil 12letnega fanta Karla Šavora ter mu zlomil nogo. Kolesar je bil iz Medjimurja ter jo je hotel po nesreči takoj pobrisati, vendar ga je redar še pravočasno aretiriral.

* **Sumljiv potnik.** V sredo zvečer se je neki potnik zabaval v Toplicah pri Zagorju s tremi dekleti, ki jim je obljubljal dobre službe v Zagrebu. Aretiran je izjavil, da je doma iz Hrastnika in da zastopa neko firmo iz Ljubljane.

* **Velik pretep na Vodah pri Trbovljah.** V sredo, ko je bil plačilni dan, je več razgrajčev vdrlo v Delavski dom, kjer so izzvali prepir, tekom katerega sta bila ranjena z nožem krmar g. T. in neki rudar. Ko so prišli stražniki, so tudi te napadli. Priti so morali na pomoč orožniki, ki so razgrajče aretirali in odvedli v sodne zapore v Laško.

* **Poskušeni umor.** Nedavno zvečer je nenadoma prenehal v Središču ob Dravi električni tok in naenkrat je bil ves trg v temi. Kake četrt ure za tem se je raznesel glas, da gori pri posestniku Krničarju na Grabah. Zares je gorelo njegovo gospodarsko poslopje. Gasilska društva iz Središča, Grab in Obreža so hitro stopila v

Z dvema prijateljema, Rusom Vasilijem Grbonovom in Latišem Jakobom Rungajnom, torej sklenemo, da odrinemo v Aldan, pokrajino z enako imenovano reko, severno od Amurja, med reko Leno in Ohotskim morjem. To sem storil tem rajši, ker sem poznal oba tovariša kot poštenjaka, zanesljiva človeka, ki so jima bile seveda prav dobro znane razmere v teh krajih. Bil pa je Grbonov kozaški kmet, a Rungajn po poklicu mehanik, v resnici pa večni lovec.

Težko mi je bilo zapustiti prijazni Blagoveščensk. Mesto šteje kakih petdeset tisoč prebivalcev, ki so po stanu večinoma kmetje in trgovci. Okolica je lepa. Bogata in razsežna so polja in temni gozdovi. Glavni pridelek je pšenica, ki jo tudi izvažajo. Enako izvažajo dokaj mesa. Zelo je razvita trgovina s kožuho, zlatom in lesom. Splošno vlada v mestu blagostanje, kakršnega si naš človek ne more predstavljati, ako sliši govoriti o Sibiriji ali Daljnem vzhodu.

Prebivalci, dasi versko in narodnostno mešani, so prijazni in ljubeznivi ljudje, tako da se jih tujec kmalu privadi in se spriznani z njimi. Kadar mislim na to mesto, mislim nanj z nekšno toploto in, skoraj bi dejal, z domotožjem. Kajti tam sem povsod naletel na gostoljubnost, nehlinjeno prijaznost in uslužnost, nikjer pa na lokavost.

Po veri prevladujejo pravoslavni. Zato je v mestu tudi več pravoslavnih cerkva. Poleg tega imajo tudi katoliki — Poljaki — svojo cerkev, dasi jih ni mnogo, ter židje svojo sinagogo. Razen teh imajo svoja svetišča (molebne im pravijo) razne verske sekte: malakani, baptisti, duhoborci. K njim se še

povrnemo pozneje.

Po narodnosti imajo večino Rusi. Poleg njih je kakih deset odstotkov Kitajcev, ki so v prvi vrsti in skoraj izključno sami trgovci. Dalje so Japonci, Angleži in Amerikanci, ki jih privablja sem zlato in razne koncesije. Nekaj malega je tudi Tatarov in Poljakov in seveda židovskega življa, ki ga na vzhodu menda nikjer ne manjka.

Prebivalstvo je inteligentno in zelo nabraženo; kajti jedro sibirskih naselbin so stvorili politični izgnanci in kaznjenci, ki jih je carski režim pregnal iz evropske Rusije semkaj. Mnogo jih je med njimi, ki so se v nove razmere tako vživeli, da smatrajo zdaj Sibirijo, kamor so morali za kazen, za svojo pravo domovino. Tako je carizem s preganjanjem sebi nasprotnega življa vršil tudi veliko dobro delo: naselil in odprl je promet in civilizaciji prostrane pokrajine, polne neprecenljivih zakladov. Zemlja v teh krajih ni ob rekah samo zelo rodovitna, ampak ima tudi prekrasne gozdove, a v svojem naročju hrani nebroj rud in rudnin. Nahaja se tudi polno železa, svinca, grafita, premoga, vendar za enkrat še ni mogoče vsega tega prav izkoriščati, ker manjka prometnih zvez in pa potrebnega kapitala. O tem bogastvu priča v Blagoveščensku zlasti muzej s svojo prekrasno zbirko rud in rudnin.

Tudi za šole je preskrbljeno. Poleg ljudskih šol ima Blagoveščensk gimnazijo, realno učilišče, a razne verske sekte vzdržujejo še svoje verske šole.

V mestu je lepo gledališče, a za razvedrilo in zabavo je poskrbljeno z dvema kinoma.

Najlepši del vsega mesta je pač široka nabrežna ulica ob Amurju. Tam se razvija najbolj pestro življenje, cvete trgovina in valovi promet, da je veselje. V zimskem času je tu zbranih včasih do 240 parnikov, med njimi zlasti lepi in veličastni oni volškega tipa (z reke Volge) do 2000 tonaže in še čez. Pogled na to pestro «povodno mesto» je naravnost veličasten in zapusti v tujcu tako močan vtisk, da ga pač nikdar več ne pozabi. Amur je namreč že todi po dva do tri kilometre širok, a pozneje, od Habarovska dalje proti morju in blizu izliva doseže celo veličastno širino do sedem kilometrov, tako da plujejo po strugi celo veliki prekoceanski parniki.

V Blagoveščensku je bil tudi državni zavod za govedorejo in konjerejo. Gojili so govedo švicarske pasme in angleške konje, tako da je bilo že pri kmetih poleg domačega, mršavega in majhnega goveda videti tudi švicarsko živino in iskre angleške konje poleg domačih, ki so majhni in skromni.

Das je Blagoveščensk postaja mandžurske železnice, se vendar razvija glavni promet po vodi, po reki Amur in njenih pritokih. Na eni strani je transport blaga po vodi mnogo cenejši, po drugi strani pa seveda mandžurska železnica daleko ne bi zadostovala za živahno prometno gibanje v teh krajih. Rečna plovba je zelo razvita. Mene so zanimali zlasti tako zvali «boksirniki», nekaki parniki-vlačilci, ki vlečejo s seboj po tri in celo do pet «barž». Barža je tovarna ladja, 15 do 20 metrov dolga in po kakih 10 metrov široka, a brez lastnih strojev.

(Galle prihodnjic.)

akcijo in požar je bil kmalu omejen. Okoli polnoči je zopet tudi zasvetila električna luč. Naslednjega dne zjutraj je našel nadzornik daljnovoda falske elektrarne g. Ivan Reme na vodu, ki vodi do mlinske industrije Jak. Zdravca, viseti kos lesa, na katerem je bila navezana žica. Ta kos lesa je bil prejšnji večer vržen preko električnega voda in posledica stika je bila, da se je trg nenkrat znašel v temi. Kmalu po tej najdbi se je oglasila na orožniški postaji delavka Marija Krnjakova in prijavila, da jo je prejšnji večer zvalil delavec Joža Klobučar na polje, vrgel kos lesa, na katerem je bila navezana žica, preko električnega voda, in jo nagovoril, da je z roko prišla za žico. Krnjakova je ubogala. Zabliskalo se ji je pred očmi in jo strahovito streslo, na kar se je onesvestila in padla po tleh. Klobučar pa je zbežal. Na podlagi njene ovadbe je bil Klobučar takoj aretiran. Marija Krnjakova ga obdolžuje, da jo je hotel s pomočjo električnega toka spraviti v smrt, in sicer zaradi tega, ker ji dolguje 3000 Din, pa se je hotel na ta način znebiti upnice. Orožništvo vodi z vso marljivostjo nadaljnjo preiskavo. Osumljeni Klobučar trdovratno zanika vsako krivdo.

* **Z nožem pod sree.** Te dni so popivali domači fantje v gostilni Podkrižnik pri Hočah. Seveda popivanje ni ostalo brez prepiranja in pretepanja. Največ jih je skupil Franc Cveček, 24letni posestniški sin s Selniškega Pohorja, ki ga je Miroslav Repnik sunil z nožem v levo stran prsi in mu prizadejal težko rano.

* **Tatvina tobaka.** V Domžalah so vlomili neznan tatovi v trafiko Ivane Japljeve in ji odnesli veliko množino tobaka za cigarete in pipo, več sto zavojčkov cigaretnih papirčkov, cigar in cigaret in nekaj drobiža.

* **Mese v župnišču jim je dišalo.** V Šmarjeti pri Rimskih Toplicah so tatovi izpodkopali zid v župnišče, vlomili v shrambo in odnesli iz nje vse meso in slanino. Za tatovi ni sledu.

* **Zlobno poškodovanje.** V Radečah pri Zidanem mostu so neznan zlikovec vlomili v avtogaražo g. Černeta ter mu na dveh avtomobilih razrezali vse sedeže in gumijeva kolesa. Škoda znaša nad 30.000 Din. Gre bržkone za maščevalnost.

* **Roparski napad pri Novem mestu.** Te dni se je vračal iz Novega mesta proti svojemu domu v Gotno vas 59letni Janez Čečelič, dninar posestnika in mlinarja Bona v Gotni vasi. Na nekem ovinku pa ga je napadel neznan mož in ga trikrat udaril po glavi. Čečelič se je takoj zgrudil. Ker se v hipni omotici ni ganil, je napadalec očitno mislil, da je mrtev. Prebrskal mu je vse žepne in iskal po denarju. Ker pa ni našel primerne plena, je svojo žrtev jezno sunil z nogo ter nato izginil v temno noč. O napadalcu zaenkrat ni nobenega sledu.

* **Zaradi težke telesne poškodbe** je bil pred celjskim okrožnim sodiščem obsojen na štiri tedne ječe 25letni Franc Pečnik, čevljarški pomočnik iz Koprivnice. V Trbovljah je slučajno naletel na neki pretep, v katerega je takoj posegel. Njegov nasprotnik se je umaknil ter ga izžival za neko ograjo z gnojnimi vilami. Zaradi tega je obdolženec odtrgal od bližnjega ploča lato ter jo zalučal proti nasprotniku. Ta jo je pobral in jo vrgel zopet nazaj, na kar je obtoženi Pečnik pobral velik kamen ter ga vrgel izživaločemu naravnost v željust tako, da se je poškodovanec pri priči zgrudil na tla.

* **Roparski umor.** V januarju je v Slamni gori ubil in oropal neki Marko Frkovič, rodом iz Like, rojaka Jožefa Šeška. Ropar ga je ustrelil v gozdu s karabinko, na kar mu je vzel žepno uro, zimsko suknjo in druge predmete.

* **Poboj na Grosupljem.** »Pri Rusu« na Grosupljem se je vršila domača veselica. Po končani veselici so se odpravili čevljarški mojster France Perne, posestnik Anton Omahen ter posestnik Janez Strubelj skupne proti domu. Ko so stopali v živahnem pomenku po cesti, so jih na samoti nenadoma zahrbtno napadli fantje s Perovega, ki so nameravali napasti fante iz vasi Blatno. V pijanosti pa so se zmotili in so jeli udrihati po mirnih možeh. Vsi trije napadenci so bili močno oklani, najhuje pa Janez Strubelj, ki je ranjen na

glavi, na rokah in na hrbtu. Grosupeljski orožniki so tri pretepaške pijance aretirali.

* **Pregnani tatovi.** Iz Kuršencev nam pišejo: Kakor je »Domovina« že sporočila, so tatovi nedavno okradli g. Ludovika Kranjca v Kuršencih. Kmalu nato so ga dolgoprstniki zopet obiskali, a so bili pregnani.

* **Sedaj je najugodnejši čas,** da si zagotovite prihodnjo jesen obilo sadja. Škropite z arborinom trdke Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10.

* **Pri srčnih boleznih,** zapnjenju žil, nagnjenju h krvavitvi možgan in kapi povzroča naravna grenčica »Franz Josef« brez vsakega napenjanja lahek stol. Znanstvene preiskave na klinikah za krvne bolezni so dognale, da grenčica »Franz Josef« posebno starejšim ljudem dobro služi. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Opozarjamo vse živinorejce in posestnike** goveje živine, konj in prešičev na današnji oglas »Govedomedike«, jugoslovenske razpošiljalnice zdravil za govedo, konje in prešiče iz lekarne »Pri sv. Antonu« v Mariboru, Kopališka ulica 11.

51

Primrznjen v vagonu

Za novo leto 1919. sva potovala z nerazdruženim prijateljem Ivanom S. po Sibiriji. Do mesta Irkutsk je bilo na železnici vse v redu, iz Irkutska dalje pa se je bilo treba zadovoljiti z vožnjo v tovornih vagonih, ker drugih sploh od tam dalje tedaj ni bilo v prometu.

Bilo so to čudni, razburjeni časi, v kakršne se težko zamisliti, kdor jih ni doživel sam. Vse je bilo narobe in navzkriž in zlasti pojem »moje« in »tvoje« je bil čisto izgubljen veljavo. Kdor je tedaj potoval po železnici sam, gotovo ni bil dolgo lastnik svoje prtljage. Zato je bila sreča za naju, da sva se z Ivanom vedno zvesto držala drug drugega...

V Irkutsku je bilo torej treba zlesti v tovorni voz. Za potniški promet so bili ti vagoni prirejeni v toliko, da je stala sredi voza peč. Pri vratih je stražil vojak, menda zaradi reda. Bil pa je potnikom bolj v nadlego in napotje nego v korist.

Stopnjo v vagon, kakor so pri osebnih vlakih, seveda ni bilo. Treba je bilo preizkusiti spretnost svojega mišičja in se pognati na voz. Bolj ko je bil kdo spreten, boljše je bilo zanj.

S prijateljem Ivanom nekaj časa premišljujemo, kako in kaj bi, dokler se ne odločiva tako, da se požene Ivan v vagon in zagotovi še meni prostor, a jaz da medtem čuvam najina kovčega. Rečeno, storjeno. Plavalasi Ivan se požene v vagon. Ker pa pri tem ni bilo mogoče uganjati nič kaj dosti obzirnosti, se zaleti Ivan v žensko, ki je imela s seboj koš varenja (nekak kompot iz rdečih jagod in močno sladka) in prekuene vse skupaj nase, vendar pa se ne zmeni dosti za to nezgodo. Vesel je, da je notri. Za njim zlezem še jaz in potegnem oba kovčega s seboj. Takoj poleg vrat ob steni se vlečeva in kmalu sladko zaspiva. V polspanju se mi je še zdelo, da nekje v moji bližini nekaj teče in curlija in vendar se nisem zbog tega mogel predramiti.

Proti jutru je moralo biti, ko me Ivan predrami, češ:

»Ti, kaj je neki z menoj, ko imam tako mastne prste?«

Bilo je še temno v vagonu, zato mu odvrnem:

»Počakaj, da se zdani, potem bova pogledala.«

Ko pa se skušam obrniti, začutim, da sem prilepljen k steni vagona.

»Ivan,« pravim nekam neprijetno presenečen, »jaz se pa obrniti ne morem. Kaj bo neki spet to?«

Počakati je bilo treba jutra. Ko se je zdani, sem spoznal, da sem primrznjen k steni. Nekdo je bil sinoči nekaj polil po steni, a čež noč je to zamrznilo. S trudom se rešim ledenega lepa in se obrnem k Ivanu. Oj, ta prizori Ivan je imel lase vse polne rdečega varenja. Z las se mu je bilo nacedilo po obrazu in zadaj po tilniku, za vrat in po suknji, da je bilo vse sprijeto in zlepljeno.

Jasno, da v takem ornatu ni kazalo nadaljevati vožnje. Zato sva na prvi postaji izstopila. Čim pa prideva na prosto, je Ivanov sladki okrasek zamrznil, tako da ni mogel niti skloniti glave in se je moral držati pokonci ko drog. Zatekla sva se po pomoč k strojniku, ki nama je dal vrele vode, na kar sva začela izpirati Ivanove plave lase. Ker je nosil Ivan dolge lase, kakor nekdanj kotlarji po naših krajih, sva imela dokaj truda, da sva jih očistila.

»Vidiš, Ivan,« sem mu dejal potlej, »пусти ženske lepo v miru. Zdaj si bil za pokoro masten in rdeč, ali Bog ve, kaj se ti pripeti drugič, ako se spet zaletiš v katero.«

Ivan se je dobrodušno smejal moji šali in potrdil, da je s tem res sama zgruba. Zameril mi pa ni nič. Ostala sva si dobra prijatelja ves čas in še do današnjega dne.

Po spominih M. Muca
napisal I. Albreht.

Žena železniškega čuvaja

V veži železniške čuvajnice so se pripravljali štirje otroci na pot v šolo, proti svoji navadi mirno in tiho, da bi ne zbudili bolnega očeta, ki je dremal v sosednji sobi.

»Imate vse knjige in zvezke v redu?« vpraša mati z zamolklim glasom.

»Da; toda — —« odvrne Anica, hoteč še nekaj pristaviti.

»Kaj bi rada?«

Anica, dvanajstletna, razumna deklica, najstarejša med čuvajevimi otroki, je svoji materi že prej v gospodinjstvu pomagala; sedaj pa, ko je bil oče bolan, ji je bila prava opora.

»Ali bi ne bilo boljše,« odgovori, »če bi jaz ostala doma? Vi tudi zadnjo noč niste zatisnili oči, mama, in če bi jaz ostala doma, bi se vi lahko malo odpočili.«

»Meni bi že bilo prav,« odvrne mati, »toda tvoji majhni bratci ne morejo sami v oddaljeno vas v šolo; nobenega miru bi ne imela, če bi ne vedela, da si ti pri njih.«

»Potem pa naj raje vsi štirje ostanemo pri vas!«

»To pa že sploh ni mogoče. Mali so doma nemirni in glasni in venomer motijo očeta. Samo če so od doma, ima oče mir.«

Tako so se odpravili čuvajevi otroci v oddaljeno vas v šolo. Preden pa so se poslovili, naroči še mati Anici, naj pošlje iz vasi koga v bližnje mesto prosit zdravnika, naj čimprej zopet obišče bolnega očeta.

Čuvaj je bil že dva tedna smrtnonevarno bolan. V tem času je morala njegova žena opravljati posle svojega moža. Vestna, kakor je bila v svojem gospodinjstvu, je bila tudi pri tem, tako da se je mož tolažil, češ da boljšega namestnika za čas svoje bolezni pač ni mogel dobiti.

Vsestransko zaposleni ženi so ure hitro minile; sedaj je imela opravka v kuhinji ali na progi, potem zopet je sedela ob postelji svojega bolnega moža in mu stregla. »Če umrem,« je ta dejal, »bodo za tebe, uboga žena, pač nastopili hudi časi. Štirje nepreskrbljeni otroci in pičla pokojnina vdove po železniškem čuvaju — —«

»Ljubi Bog bo že pomagal,« ga je tolažila žena; čmilostljiv in usmiljen je in bo tebe meni in najinim otrokom ohranil še mnogo let pri življenju.«

Bilo je opoldne.

»Sedaj pride brzovlak,« reče čuvaj svoji ženi, ko je zvonček zazvonil pred čuvajnico v znamenje, da so na sosednji postaji ravnokar odpravili brzovlak v smeri proti čuvajnici; »sedaj boš morala svoje ročno delo odložiti, da opraviš moje delo na progi.«

Hitro vstane žena; toda na mah obstoji kakor okamenela; njen obraz pobledi in njene oči se srepo upirajo skozi okno na zvonček pred čuvajnico; tudi njen mož, dasi smrtnonevarno bolan, se zravna na postelji in zatrepeče v strahu in obupu na vsem telesu.

Z nasprotno postaje, na katero bi moral priti mimo čuvajnice najavljeni brzovlak, so dajali znamenje, da je bil od tam ravnokar odpravljen osebni vlak.

«Z ene postaje vozi brzovlak, z druge pa osebni vlak,» je kričal bolni čuvaj, tresoč se po vsem telesu; «veš, da imamo samo eno» proga. neizbežno mora brzovlak treščiti v osebni vlak — teci brzovlaku nasproti — ta bo prej blizu čuvajnice nego osebni vlak — teci — kriči — ustaviti ga moraš na vsak način!»

S tresoč roko zgrabi žena zvito rdečo čuvajevo zastavico, jo razvije in teče, kakor hitro jo le noge nesejo, sredi po progi z razvito zastavico prihajajočemu brzovlaku nasproti. V daljavi že čuje zamolklo drdranje, že se tresejo tračnice, bel dim se bliža — vlak prihaja. Tedaj kriči žena na ves glas, naj vlak ustavi, in daje znamenje, da proga ni prosta. Že je brzovlak čisto blizu — tedaj na mah obstane le nekaj korakov pred junaško ženo.

Strojevodja brzovlaka vpraša ženo, ki še ni mogla priti do sape: «Kaj je? Zakaj ste vlak ustavili?»

«V čuvajnici je bil ravnokar najavljen odhod osebnega vlaka z nasprotni strani in postaje; brzovlak mora takoj nazaj na prejšnjo postajo, sicer mora z druge strani prihajajoči osebni vlak trčiti v vašega!!»

Strojevodja je razumel in takoj je ustavljen brzovlak oddrdal nazaj na prejšnjo postajo.

Globoko in nekako pomirjena se je oddahnila čuvajeva žena ter je zopet zvila rdečo zastavico, rekoč sama pri sebi: «Hvala Bogu, prišla sem še pravočasno.» Potem pa je odhitela v smeri proti čuvajnici. Teči ni več mogla, za to ji je že nedostajalo moči. Hitela je in hodila, kakor hitro je pač mogla; toda čim bolj se je bližala čuvajnici, tem težje ji je postajalo pri srcu; končno se je je polastil neizrečen strah. Še enkrat je vbrala vse svoje moči in je tekla od proge v čuvajnico in v stanovanje. Naglo odpre vrata in plane v sobo k postelji svojega moža. Ta je ležal na postelji bled in se ni več ganil — bil je mrtev.

Kmalu nato je v drugič drdral brzovlak v smeri proti čuvajnici. Ob zaprti pregraji je zopet stala točno po predpisih z zvito zastavico v roki čuvajeva žena.

«To je naša rešiteljica,» je dejal strojevodja kurjaču, «žena bolnega železniškega čuvaja.» Tedaj pač še ni vedel, da je žena, ki je vedno vestno opravljala posle železniškega čuvaja, pred par minutami postala vdova.

Ko so se otroci vrnili iz šole domov in pripeljali tudi zdravnika s seboj, je ta samo še mogel ugotoviti žalostno dejstvo, da je bolnega čuvaja zadela kap zaradi velike razburjenosti ob misli, da bi brzovlak mogel trčiti v osebni vlak.

Tri dni pozneje so pokopali čuvaja. Vsa vas se je udeležila pogreba. Tudi mnogo železniških uslužbencev je prispelo od blizu in od daleč, da izkažejo zadnjo čast svojemu dragemu in vestnemu tovarišu in da izrečejo svoje sožalje tako hudo prizadeti vdovi. Pomilovalno so se ozirali pogrebei na mater in njene štiri otroke, ki so bili s smrtjo svojega očeta pahnjeni v največjo revščino. Dolge, dolge noči je prebдела mati, a končno se je vdala v svojo usodo. Že je v duhu videla naslednika svojega moža; prej ali slej se mu bo morala umakniti in oditi z otroki kam drugam. Čestokrat je obupavala, če je mislila na svoje otroke, ki jih bo treba oblačiti, sititi in vzgajati.

Nekaj dni po pogrebu svojega moža je sedela pred čuvajnico in se je z razumno hčerko Anico razgovarjala o njihovem položaju in o njihovi bodočnosti. Tedaj pride pismonoša. Na pismu žena takoj spozna pečat železniškega ravnateljstva. Naglo odpre pismo in ga prebere. Solza hvalnosti se ji pokaže na licu. «Poglej,» reče hčerki Anici, «Bog nam je pomagal; mi smemo ostati tu in moremo tako tudi skrbeti za očetov grob. Le beri, le beri!»

V odloku je železniško ravnateljstvo uvodoma hvalilo s toplimi besedami vdovo železniškega čuvaja, ki je s svojim junaštvom preprečila veliko nesrečo; nato pa ji je sporočilo, da ji izroča vse posle njenega pokojnega moža in da bo dobivala pokojnino po rajnem možu in polno plačo železniškega čuvaja.

In tako je leto za letom opravljala posle železniškega čuvaja žena; vselej, kadar je drdral

mimo čuvajnice kak vlak, so jo spoštljivo pozdravljali strojevodje in vlakovodje ter so svojim mlajšim tovarišem pripovedovali o junaštvu žene železniškega čuvaja.

ŽENSKI VESTNIK

Domači vrt

Ze v mesecu februarju lahko sejemo nekatere rastline, in sicer v drugi polovici meseca, če je vreme lepo in toplo.

Ponekod imajo kako gredico tik hiše, tako da hišna streha sega napol nad gredo. Tam lahko prav zgodaj posejesh solato-berivko. Moraš jo pa seveda pokrivati s smrekovimi vejami ali kako drugo odejo, da jo obvaruješ nočnega mraza. Kmalu bo vzklila in imel boš zgodaj svežo zeleno solato. Na prosto pa lahko posejesh koncem meseca: peteršilj, korenje, čebulno seme, črni koren in tudi že špinačo. Vsa ta zelenjava je neobčutljiva proti mrazu in potrebuje tudi več tednov, preden vzkali. Zemljo pa je treba po setvi dobro pritiskati z lopato ali pa z deskami, da se seme bolj oprime zemlje. Ako je ugodno vreme, v tem času lahko tudi brez skrbi podtakneš čebulček in česen.

Katera gospodinja ljubi sobne cvetlice, mora tudi že sedaj skrbeti zanje. Ako si imela cvetlice čez zimo v pretoplem prostoru, so ti divje pognale dolge in tanke poganjke. Zlasti belegonije in pelargonije kaj rade zdvijajo. Ker ima rastlina po dva ali več debelih, to je starih vrhov, so na koncu teh vrhov pognali poganjki. Zato brez skrbi lahko skrajšaš debele (stare) vrhove za približno eno tretjino. Na ta način pomladimo rastlino, ki se potem bolj nizko razvija iz mladih poganjkov. Postavi cvetlice tudi na bolj ugoden in svetel prostor in jih sedaj po potrebi zalivaj. Tudi jih presadi, če je zemlja že slaba, ali pa jih vsaj pognoj.

Porezanih vrhov od rastlin, ki si jih pomladila, pa tudi nikar ne zavrzi. Iz njih se dajo narediti novi podtaknjenci. Seveda ne iz vseh. Belegonije, pelargonije, fuksije i. dr. se razmnožujejo s podtaknjenci. Vršiček, ki mora meti vsaj 4 do 5 oces (taka očesa spoznaš na primer na vejici belegonije kot grčico, kakor pri drevesu), vsadiš v lonček tako, da pridejo vsaj 2 ali 3 očesa v zemljo. Iz njih poženejo potem korenine, iz tistih nad zemljo pa listje in cvetje.

Za kuhinjo

Krompirjevi štrklji. Testo naredi kakor za krompirjeve valjance in ga razvaljaj na prtju za pol centimetra debelo. Na masti zarumeni dve pesti drobtin in jih potresi po testu. Če imaš drobnjak, ga drobno zrezanega potresi, a lahko izostane. Strkljaj skupaj, kakor če delaš štrklje, samo jih kuhaj v prtiču pol ure. Ko so skuhan, jih razreži na male kosce in zabeli z mastjo, v kateri si zarumenila še malo drobtin.

Praktični nasveti

Za razpokane roke zelo pomaga to-le: V stekleničico nalij sok ene limone in dvakrat toliko glicerina, dobro zmešaj in namaži s tem večkrat razpokane roke.

Proti nahodu: Deni v lonec malo kafe, nalij kropa in to soparo vdihavaj skozi nos, a usta imej zaprta. Ponavljaj to večkrat na dan, in sicer v topli sobi ali pa v kuhinji, najbolje pa zvečer, ko ne greš več ven iz hiše.

SOKOLSTVO

s. Občni zbor Sokolskega društva v Bregani. Dne 29. januarja t. l. se je vršil občni zbor Sokolskega društva v Bregani. Otvoril ga je brat starosta Peter Rajčević, ki je pozdravil navzoče ter prešel na dnevni red. Članstvo je z velikim zanimanjem sledilo poročilom posameznih funkcionarjev, ki so vršili svojo dolžnost z veliko in nesebično vnemo. Iz poročil je bilo razvidno, da je društvo vse leto vestno delovalo, ker se je zavedalo dolžnosti in nalog Sokolstva. Da članstvo zaupa svojim funkcionarjem, je dokazalo s tem, da jih je zopet vse izvolilo v odbor. Starosta je Peter Rajčević, podstarosta Slavko Kalin, tajnik Feliks Kalin, blagajnik in načelnik M. Jelinek, načelnik kulturno-prosvetnega oddelka Z. Dolinar; odborniki so: Franc Bratanič, Amalija Hribarjeva, Anton Šetinc, Ivan Vegelj, Josip Kalin ml., Josip Garašič, Andrej Ivanjšek, Milan Biščan, Josip Kolarič, Vid Vugrinec, Jakob Zobarič, Franc Unetič; nadzorni odbor: Franc Bratanič, Anton Šinkovec, P. Stanko Staničič. — F. K.—n.

narjev, ki so vršili svojo dolžnost z veliko in nesebično vnemo. Iz poročil je bilo razvidno, da je društvo vse leto vestno delovalo, ker se je zavedalo dolžnosti in nalog Sokolstva. Da članstvo zaupa svojim funkcionarjem, je dokazalo s tem, da jih je zopet vse izvolilo v odbor. Starosta je Peter Rajčević, podstarosta Slavko Kalin, tajnik Feliks Kalin, blagajnik in načelnik M. Jelinek, načelnik kulturno-prosvetnega oddelka Z. Dolinar; odborniki so: Franc Bratanič, Amalija Hribarjeva, Anton Šetinc, Ivan Vegelj, Josip Kalin ml., Josip Garašič, Andrej Ivanjšek, Milan Biščan, Josip Kolarič, Vid Vugrinec, Jakob Zobarič, Franc Unetič; nadzorni odbor: Franc Bratanič, Anton Šinkovec, P. Stanko Staničič. — F. K.—n.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Gornjesavinjsko pismo

Ljubno ob Savinji, februarja.

Dne 11. t. m. je umrla tukaj obče spoštovana posestnica gospa Jožefa Tesovnikova, po domače Fludrnica. Pokojnica je bila marljiva in dobra gospodinja ter zato širom obširne fare priljubljena. Zlasti jo bodo pogrešali siromaki, za katere je vedno imela radodarno roko. Noben berač ni odšel od nje praznih rok. Utrujenim popotnikom je Tesovnikova hiša dobro znana, saj je bil vsakdo dobro došel, dobro postrežen in je tudi dobil zmeraj vsak svoje prenočišče. Mnogi se je spominjajo še izza svetovne vojne, ko je mnogim utešila glad.

Ko je ležala na mrtvaškem odru, so jo hodili ljudje v celih gručah kropit in prosit Boga za njen večni mir. Da je bila med tukajšnjim prebivalstvom vobče priljubljena, je pričal njen veličasten pogreb, kakršnih je bilo še prav malo pri nas. Udeležili so se ga od blizu in daleč. Bog ti bodi milosten plačnik, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

Pred kratkim je zlobna roka s ponarejenim ključem odprla vrata tukajšnje električne centrale in z nekim ostrim orodjem prerezala navitek v dinamo-stroju pri tako zvani špuli. Prezanih je bilo večje število žic in je bil za o obrat ustavljen. Druga dne so takoj poklicali

Prava uteha bolnim na živcih

je moje delo, ki je ravnokar izšlo! V njem se razlagajo na podstavi mnogoletnih izkušenj vzrok, potanek in zdravljenje živčnih bolezni. Ta evangelijski zdravja pošiljam vsakomur brezplačno, ki se obrne do spodaj naznačenega naslova. Na stotine zahvalnih pisem pričča o stvarnem uspehu nepretrganega znanstvenega in naučnega dela za blagor človeštva, ki toliko trpi. Kdor pripada

ogromni množici onih, ki bolujejo na živcih,

kdor trpi zaradi raztresenosti, strahu od mesta, kjer se nahaja, slabega spomina, nervoznega glavobola, nespečnosti, pokvarjenega želodca, prevelike občutljivosti, bolečin v členkih, popolne ali delne telesne oslabelosti in ostalih neštetihi pojavov,

naj si naroči moje tolažilno knjižico!

Kdor jo pazljivo študira, doseže prepričanje, ki mu je v tolažbo, da obstoji povsem enostavna pot k zdravju in veselju do življenja! Ne čakajte, marveč pišite še danes!

ERNST PASTERNAK
Berlin, S. O.

Michaelkirchplatz No. 13. — Abt. 775.

veščega monterja, ki je do noči popravil ta defekt in smo imeli že isti večer spet luč. Domneva se, da je bil storilec človek, ki je že bil pri enakem obratu zaposlen, kar je izjavil tudi poklicani monter. Storičica pridno zasleduje tukajšnje orožništvo.

V nedeljo 12. t. m. je imelo naše prostovoljno gasilno društvo predpustno veselico v prostorih g. Matije Fludrnika, po domače Tanizeja. Priditev je bila dobro obiskana. Žal, so jo razni tukajšnji pretepači razpršili in so se ljudje deloma razšli. Pri tepežu sta mirili razburjene duhove tudi dve ženski, kar se pa jima je slabo povrnilo. Eno je neki pretepač udaril s kamnom po glavi, da se ji je kar kri pocedila, drugo pa z nožem po nosu ter ji zadal precejšnjo rano. Obe ranjeni sta poklicali zdravnika. Pri tem je bilo, seveda, tako vpitje, da so se vsi v okolišju stanujoči prebivalci prebudili in je nekdo naznanil zaradi kaljenja ponočnega miru baje kar 16 oseb. Gasilno društvo bi moralo gledati na to, da ne bi prišlo do takih izgrede, ki mečejo slabo luč na društvo. Če pa ni tega zmožno, naj se takih stvari ne loteva.

Sredi t. m. je začela po dolgem dolgem času zopet biti stolpna ura pri farni cerkvi. Menda je prej zamrznila in se ob sedanjih toplih dnevih otajala. Bog nas varuj še kakšnega prehudega mraza! Želeli bi še, da bi začela zopet enkrat po dolgem času enako nepričakovano svetiti v cerkvi tudi elektrika, če je še niso snedli molji.

Šmartinske novice

Šmartno, koncem februarja.

G. urednik, ne mislite, da smo Šmartinčani že pozabili na Vas in na našo ljubo «Domovino», ker se letos še nismo oglasili. Prosimo, da to pot Šmartinčanom daste nekoliko več prostora za novice iz naše vasi. Povemo Vam odkrito, da Šmartinčani nismo vajeni vsako stvar sproti obdelati v časopisu, zato hočemo danes pokazati sliko našega kulturnega, prosvetnega in političnega dela v fari. Da Šmartinčani nismo zaspani, izpričuje že to, da imamo poleg drugih društev tudi tri napredne organizacije, kamor prištevamo tudi krepko krajevno organizacijo SDS, iz katere vodi nit demokratske misli po vsej fari. Preko 70 organiziranih mož in fantov predstavlja krepak kader naprednjakov v fari, ki je nekdanj razen par častnih izjem bila najbolj črna v ljubljanski škofiji.

Politični uspeh skupnega dela naprednjakov tvori 9 mož, katere smo pri lanskim občinskih volitvah izvolili v občinski odbor. Naši možje so pokazali svojo agilnost in razsodnost pri občinskem proračunu s predlogi, ki bodo v korist vsem občanom. Le žal, da večina menda iz strankarske zagrizenosti ni sprejela vseh predlogov. Pribi-

jemo dejstvo: če bi se upoštevali naši predlogi, bi bil občinski proračun najmanj za 15.000 Din manjši.

Tudi v prosvetnem oziru nočemo zaostati, o čemer pričajo prireditve igralcev Sokolskega odra, ki so v tej seziji uprizorili «Velejo», «Enajsto zapoved», «Navihanega Maksa» in nas poleg tega razveselili na Silvestrov večer kar s tremi enodejankami. Kakor čujemo, se nam bodo predstavili v marcu s «Skampolom», na kar prijatelje Sokolskega odra že danes opozarjamo.

Tudi telovadimo vmes. Da pa je bila bolj mastna pustna nedelja, smo se tudi parkrat zavrteli v veliko jezo «Domoljuba», ki hoče skrbeti za nas, ne da bi navedel, da tudi klerikalci ob odsotnosti gospodov prav radi zaplešejo.

Poleg vsega drugega imamo v Šmartnem tudi kmetijsko šolo. Moramo reči, da splošno napredujemo kljub temu, da gazimo po zelo zanemarnjenih cestah, katere pa so vendarle pričeli posipati. V nedeljo 26. t. m. bomo šli ob 15. uri v sokolsko telovadnico na občni zbor krajevne organizacije SDS, kamor bo prišel poročat o političnem položaju delegat iz Ljubljane. Pridite!

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

Stari Slovani, stvaritelji in posredovalci evropske omike

V zadnji številki smo podali splošno sliko stanja omike naših pradedov v dobi, ko so prebivali še vsi Slovani v svoji prvotni domovini ter govorili še en jezik. Iz te slike smo posneli, da so bili Slovani že takrat zelo izomikan narod, ki je bil trdno naseljen ter se je pridno bavil s poljedelstvom in živinorejo. Od Slovanov so marsikako kulturno pridobitev prevzeli tudi drugi narodi.

Omika se je vedno širila tako, da so si narodi izmenjavali med seboj kulturne dobrine. Glede domačih živali in gojenih rastlin pa je Evropa mnogo več dobila od drugod kakor pa je sama ustvarila. V tem oziru nam je dala Azija največ. Iz Azije imamo večji del domačih živali in vse žitne rastline razen koruze, potem sočivja, predivne in najvažnejše oljne rastline, sadno drevje; iz Afrike smo dobili prav malo, tudi Amerika nam je dala v tem oziru prav malo; nekaj pa, kar nam je dala Amerika, je postalo za nas silne važnosti, tako v prvi vrsti koruza, krompir in fižol.

Iz Azije smo torej dobili največ domačih živali in pitomih rastlin. Nastane torej vprašanje, kateri narodi so bili pri tem posredovalci. Tu moramo takoj poudariti, da so nas Slovane tuji učenjaki, zlasti nemški, hudo omalovaževali v tem oziru. Trdili so, da so prihajale pridobitve omike iz Azije v Evropo le po posredovanju Fenicjanov in Italcev. Pri tem so pomen Slovanov kot kulturnih posredovalcev kratkomalo prezrli. Dejstva pa se takemu naziranju očitno upirajo. Vprav Slovani so bili silno važni posredovalci v pridobitvah poljedelstva in živinoreje. Tako na primer je sprejela Evropa edino po Slovanih: oves, rž, konopljo in še nekatere druge rastline. Po Slovanih so dospeli v Evropo tudi ovčarski pes, stepna ovca, konj, koza in še nekaj drugih domačih živali. Zgodovinska dejstva torej pričajo, da so bili v stari dobi za omiko Srednje Evrope Slovani večjega pomena nego drugi narodi. To hočemo tu na nekaj primerih dokazati.

V evropskem kmetijstvu igra danes oves jako važno vlogo. Izvira najbrže iz znanega divjega ovsa, ki raste danes kot plevel med drugim žitom.

Začetek gojitve ovsa treba iskati najbrže v današnji južni Rusiji. Splošno se misli, da so začeli oves sejati najprej Slovani. Ti so gojili oves veliko prej kakor stari omikani narodi Grki in Rimljani. Jezikoslovna in zgodovinska dejstva govore naravnost za to, da so dobili Rimljani oves od Slovanov.

Tudi rž je pitoma rastlina slovanskega izvora. Pridelovala se je najbrže v južni Rusiji.

Divja rž je veletna rastlina. Tudi v južni Rusiji sejejo rž tupačam kot veletno rastlino. Kelt-

ski in germanski narodi so dobili to rastlino od Slovanov. Stari južni narodi rži niso pridelovali.

Tudi jesenko ali srakonogo, sorodnico prosu, ki pa je pri nas jako redka, so Slovani prvi sejali. Zrnje jim je rabilo za živež.

V dobi bronza so sprejeli Slovani od Skitov konopljo. Skiti so jo rabili za predivo, izdelovali pa so iz semenja tudi neko opojno pijačo. Od Slovanov so dobili konopljo tudi Germani.

Stari Slovani so se naučili kisati zelje od Finov, v druge dele Evrope pa se je ta pridobitev zanesla po naših prednikih.

Med živalmi so bili Slovanom najbolj pri sreči čebele. Pradomovina Slovanov v današnji Rusiji in Poljski je bila večinoma porasla z ipovimi gozdi. Zato je bilo tam tudi izredno mnogo čebel. Slovani so s čebelarstvom pridelovali velikanske množine najboljšega medu in voska; iz medu pa so pripravljali izvrstno medico. Te stvari so čez mejo prodajali in so bile v čisljih pri drugih narodih. Saj je med nadomeščal današnji sladkor in so Germani cenili slovansko medico nad najboljšo vino.

Našteli smo tu le nekaj pridobitev slovanske omike, s katerimi so se okoristili tudi drugi narodi, a že iz tega razvidimo, kako celo učeniki moške delajo Slovanom hoté ali nehoté krivice, ker jim nočejo priznati tega, kar jim po vsej pravici gre. Kar pa smo tu navedli, so dognali učenjaki z velikim duševnim naporom in je vse nepobitno dokazano ter jasno govori o važni vlogi, ki so jo igrali naši pradedje pri ustvarjanju in širjenju one omike, ki je podlaga današnji visoki stopnji kulture (omike) evropskih narodov.

ZANIMIVOSTI

Zanimiv obisk v Parizu

Nedavno je prispela v Pariz afganistanska kraljica v mnogobrojnem spremstvu. Rjavopolta kraljica je vzbudila v Parizu splošno zanimanje in pariški listi poročajo, da takega sprejema še ni doživela nobena kraljevska visokost. Zanimanje zanje je bilo zato tolikšno, ker je kraljica znana kot odločna boriteljica za enakopravnost žensk v svoji domovini. Tudi ima povsem moderne nazore in je ostro nastopila proti starokopitnim krogom, ki so se uprli osamosvojitvi ženske in odpravi harema. Prišlo je v Afganistanu zaradi tega celo do ustaje, ki jo je pa kraljica udušila. Kraljica sploh stremi za tem, da odpravi vse stare šege in običaje, ki niso v skladu z današnjo moderno dobo. Odpravila bo tudi pajčolan in fes, dasi bo baš v tem pogledu naletela na najhujši odpor.

Kraljica se oblači evropsko in Parižani so občudovali njen nenavaden okus za oblačila, ki je bil v popolnem nasprotju z njeno orijentalno lepoto. Zelo jim je tudi ugajalo prikupno in neprisiljeno vedenje kraljice.

Kraljica je bila povabljena na kosilo pri predsedniku republike, ki ga je prosila, naj ji pove ime kakega dobrega frizerja. Predsednik ji je priporočal slovečega pariškega mojstra, h kateremu zahajajo dame iz najvišjih francoskih krogov. Kraljica je sprejela frizerja v prv lahni obleki. Prekrasni lasje, ki so il segali do kolen, so ji zakrili telo. V slabi francoščini je rekla mojstru: «Odrežite te lase!» Frizer se je pa temu odločno uprl: «To bi bilo naravnost greh,» je dejal in napravil kraljici imenitno frizuro. Vso obilico kraljičinih las je tako uredil, da je bila kraljica vzhitena. Imela je moderno frizuro, ne da bi žrtvovala na ljubo modi svoje krasne lase.

× Najdba groba starodavne kraljice. Angleški učenjaki, ki vodijo izkopavanja v starodavnem mestu Uru v Haldeji, so odkrili grob starodavne kraljice Šubad, ki je umrla pred 5000 leti. V grobu so se nahajali zakladi neizmerne vrednosti. Grob kraljice je bil nedotaknjen, dočim je bil grob njenega moža že izropan. Pri vstopu v grob so našli ostanke šestih voščenih vojakov z bakrenimi čeladami. V grobu samem je bilo 50 trupel

REVMATIZEM.

Zahvalna izjava.

G. drju. I. Rahlejevu

Beograd

Kosovska ulica 43.

Laboratoriju Radio Balsamika

Vaše zdravilo Radio Balsamika zasluži nepopisljivo zahvalo in se ga mora priporočiti vsakomur, ki trpi na revmatizmu. Trpela sem polnih šest let na revmatizmu. Kadar so me napadle bolečine nisem mogla prebiti nobenega uda. Po uporabi še ne cele steklenice Radio Balsamike pa sem se popolnoma preporodila, tako da se sedaj zopet lahko gibljem. Tako naglo ozdravljenje me je začudilo in ne vem, kako naj se Vam zahvalim. Ostale steklenice, ki ste mi jih poslali, sem dala drugim. Vsem je Vaše zdravilo pomagalo in se Vam obenem z menoj zahvaljujejo. Prosim Vas, da mi pošljete še eno steklenico tudi za nekoga drugega. Tudi za naprei bom Vaše zdravilo vsakomur priporočala. Želim Vam dober napredek in beležim z odličnim spoštovanjem

Lenka Cvitanović, žena Matina.

Baška vođa (Dalmacija), 19. 4. 1927.

Zdravilo „RADIO BALSAMIKA“ izdeluje, prodaja in razpošilja po pošti laboratorij „RADIO BALSAMIKA“ drja. I. Rahlejeva v Beogradu, Kosovska ulica 43.

Živinorejcem

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravila, obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu, kako se žival pristi, da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle obolesi, kot pri poškodovanju rogov, poškodbi kopita in zakovanju, pri prisku med parkijo, opeklini, streli, zlomu kosti, zvrtju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, driski, zaprtju, koliki, napananju goveda in ovac, pri tujih predmetih v požiralniku, pretresu možgan, soln'arici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopanju s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo.

Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36.50, se naroča v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani

Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte)

služkinj. Kraljičino truplo je bilo bogato okrašeno z zlatom in raznimi drugimi dragocenostmi. Izkopavanja v Uru trajajo že več let. Lani so odkrili grobnico kralja, ki pa je bila izropana. Kraljeve mumije ni bilo več, zato pa številni zakladi velikanske vrednosti.

× V duhovnike preoblečeni sleparji. V Varšavi je te dni vzbudila nemalo razburjenost aretacija treh duhovnikov, v katerih je policija spoznala nevarne pustolovce. Vsi trije so sleparili in uganjali svoje pustolovščine po raznih mestih na Poljskem; izdajali so se za duhovnike iz Italije, ki baje potujejo okrog kot zastopniki sv. očeta, in uspelo jim je navezati stike z najvišjimi cerkvenimi krogi na Poljskem. Ujeli so pa v svoje mreže tudi ugledne klerikalne politike. Lopovi so brali maše, izvrševali poroke, sodelovali pri krstih, pogrebih in sploh pri vseh cerkvenih opravilih. Najbolj agilni so bili pa za zbiranje milodarov. Pretkani sleparji so že večkrat kaznovani slepar Zaruski, bivši orožnik Matejki in neki Vilčinski. Za trojico se zanima tudi rimska policija, ker so lopovi baje počenjali enaka sleparstva tudi v Italiji.

× Gibanje proti porokam med otroki v Indiji. Indijska skupščina v Delhi je pričela nedavno razpravljati o vladnem zakonskem načrtu glede rešitve zakonskega vprašanja. Kakor znano, se sklepajo v Indiji zakoni tako rekoč med moškimi in ženskimi otroki. Deklice postajajo matere med osmim in štirinajstim letom in mnogo zakonov je sklenjenih med desetletnimi dečki in za dve ali tri leta mlajšimi deklicami. Še lani je neki indijski govornik protestiral v zakonodajni skupščini proti porokam štiriletnih deklic! Zdravstvene posledice teh zakonov so včasih naravnost katastrofalne za ženske, ki so s tridesetim letom popolnoma ovenele. Po novem zakonu se poroke v Indiji ne bodo smele sklapati več med otroki.

× Zaradi ženine lahkomišelnosti v smrt. Blizu Bazla je živela v nekem trgu srečno mlada za-

konska dvojica. Kar je motilo njuno srečo, je bila le ljubosumnost mladega moža. Te dni so tržani priredili vsakoletno maškerado, katere se je hotela udeležiti tudi mlada žena. Mož ji je nasprotoval, končno pa je le privolil, da je šla na ples. Žena se je zabavala vso noč do ranega jutra. Ko pa je prišla domov, je našla svojega moža mrtvega. Pri raztelesenju trupla so zdravniki ugotovili, da se je zastrupil. Obupana je pripovedovala mlada vdova, kako jo je prosil, naj ne gre na ples, ona pa je hotela, da se pokaže v novi lepi maski.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Totno.

Gospodična (natakarju): «Slišite, gospod natakar, zakaj pa sedajle zvoni v farni cerkvi?»

Natakar: «Zato, ker mežnar vleče za vrv.»

Ne pozna krav.

Gospodična (na deželi): «Če bi te lepe krave znale govoriti, kaj bi najprej povedale?»

Kmet: «Da niso krave, nego le voli...»

Nepoboljšljiv.

Jetničar: «Kaj vas je, neerečni mladi človek, spravilo v ječo?»

Jetnik: «Orožnik, gospod jetničar.»

Pomlajevanje in zdravljenje organizma.

Znameniti angleški učenjak dr. Haig je v svoji knjigi pod naslovom «Mokračna kislina — vzrok bolezni» izjavil, da skoraj vsi kulturni ljudje s svojo obilno hrano uživajo tudi razne strupe, katerih organizem v svoji naravni slabotnosti ne more odvajati. Posebno je to mokračna kislina. Ti strupi povzročajo vse mogoče bolezni, motenje prebave in tudi zgodnje staranje ter rano smrt. Ako pa so življenjske žleze človeka zdrave ter pravilno in redno delujejo tudi med slabostjo in v starosti, potem tudi sekretne žleze ne prenehajo delovati, radi česar se organizem hitro okrepi in boljša, kar pripomore, da se staranje in smrti za mnogo let prihrani. V splošnem je izguba telesne in duševne energije v tesni zvezi z oslabelejo življenjskih žlez (dr. S. Voronov). Tako zaostale in nerazvite življenjske žleze ne izpolnjujejo organizma z dragocenim fermentom v potrebnih količinah. Radi česar se ovira obtok krvi in razmena materije. V organizmu se zbira sečna kislina, urati in drugi strupi, ki povzročajo slabost, naglo otrplost, bolečine, prežgodnjo ostarelost ali pa celo smrt. Na srečo so znani učenjaki Brown, Sekar, Karno in drugi dokazali, da bolan ali zanemaren ali oslabil organizem postane pod vplivom fiziološkega ekstrakta, kakor je «Kalefluid» D. Kaleničenka, pripravljen iz življenjskih žlez močnih in mladih živali, zopet zdrav, močan in sposoben za delo. Sploh postanejo zopet vse njegove fizične sposobnosti normalne, skratka: organizem se pomladi.

Kakor trdi profesor dr. Gnaz učinkuje zdravilno fiziološko dejstvo ekstrakta življenjske žleze «Kalefluid» v človeškem organizmu v pomnoženi energiji pri mišicah tako, da se mnogo laže hodi in neznatno utruje. Moč v rokah se pridobiva, lahko dokažemo z dinamometrom. Srčne mišice se jačijo, kar se zopet dokaže z živahnejšim in točnejšim pulzom. Ravno tako je olajšano dihanje; na kataru bolni izločujejo mnogo manj katara, bronhije pa se hitro čistijo. Bolni na pljučih pa dobijo na pljučnih mehurčkih zopet svojo prejšnjo elastičnost in hoja po stopnicah je zopet la-

Razumljivo.

Nande: «Gospod gozdar, primite svojega psa da me ne bo ugriznil!»

Gozdar: «Nič se ga ne bojte!»

Nande: «Kako bi se ga ne bal, ko pa mi kaže zobe.»

Gozdar: «Če bi vi imeli tako bele zobe, bi jih tudi radi kazali.»

Indijanci in mamica.

Tonček: «Zakaj si Indijanci barvajo obraze?»

Oče: «To pomeni, da se pripravljajo na vojno.»

Tonček, z odgovorom zadovoljen, se poda k mamici in vidi, kako se ta pudra in maže, pa prihiti nazaj k očetu ves preplašen: «Atek, atek, naša mamica se tudi pripravlja na vojno...»

Muha in slon.

Jakec: «Teta, napravi mi slona!»

Teta: «Tega pač ne znam.»

Jakec: «Kako da ne. Saj sem ti prinesel muho. Saj talek pravi, da ti napraviš iz vsake muhe slona.»

Strašno.

Žena: «Možek, kaj ni strašno, če žena opazi, da se stara?»

Mož: «Se strašnejše, če tega sploh ne opazi.»

Ravnodušnost.

Podnajemnik: «Glejte, skozi strop kaplja voda. Ali se to redno dogaja?»

Gospodinja: «O, ne! Samo kadar dežuje.»

Pozna jo.

Šef (knjigovodji): «Kdo je pri telefonu?»

Knjigovodja: «Vaša soproga, gospod šef.»

Šef: «Kako pa veste to? Ali je morda zmerjala?»

ja. Prvi in najboljši rezultat pa je znatna pridobitev na moči moža. Učinek na možgane pa se pokaže tudi po vsakem napornem duševnem delu, takole: spomin je boljši, omotice prenehajo, hitro obvladanje misli, gladka govorica in okretnost jezika, sposobnost za nočna dela. Razen tega je ta ekstrakt še posebno odlično sredstvo za zdravo spanje in jači tako na naraven način telo. V splošnem je ta ekstrakt iz življenjskih žlez sredstvo, katero krepi in ne razburja. Ta ekstrakt, ki dá bolnim zopet moč, doprinese to, da bolezen zopet izgine. Zaradi tega je «Kalefluid» D. Kaleničenka priznan kot najboljšo sredstvo. Pomlajuje organizem, ojači delo sekretne žleze radi tega tudi prehrano in izmeno materije. «Kalefluid» je znan kot preizkušeno sredstvo proti živčnim in krvnim boleznim. «Kalefluid» se vzame med in po poteku bolezni, med delom, po živčnem pretresanju, operacijah, pri izgubi krvi in ranitvah. «Kalefluid» kot naravni regulator psiholoških funkcij organa regulira puls, ustvarja normalno temperaturo, normalizira težo telesa pri odebelosti in prepreči hujšanje, potrlost in apatijo. «Kalefluid» je bil na higienskih razstavah v Parizu, Londonu, Bruslju, Florenci in Rimu odlikovan s petimi najvišjimi odlikovanji in s petimi zlatimi kolajnami. Zadnje odlikovanje je od 30. januarja 1927. Gosp. zdravnikom razpošiljam v svrhu poizkusov dvojno steklenico zastoni in franco. Literatura: Pomlajevanje, jačenje in zdravljenje organizma pošilja brezplačno: Beograd. Katičeva ulica 1, Miloš Marković. — «Kalefluid» je dobiti v vsaki lekarni in drogeriji ali po pošti po povzetju. Razpošiljanje gratis. — Zastopstva: v Franciji: Société «Kalefluid» D. Kaleničenko, Neuilly S/Sel - pres Paris 7 Rue de L'Quest; v Angliji: London S. V. 7. 65, Harrington Hardens General Agency od «Kalefluid»; v Ameriki: Bobinoff 7934 Belle av Detroit Mich. U. S. A.; v Nemčiji: W. Andrejew Niebuhrst 75, Berlin Charlottenburg; v Egiptu: N. de Konznetzoff 23 Rue Neli Daniel, Aleksandria.

Previdnost.

A.: «Ali je res, gospod, da boste dali svojo hčerko svojemu blagajniku za ženo?»

B.: «Da.»

A.: «Ne veste za nobeno boljšo partijo?»

B.: «Ne. Veste, to je tako: če moj blagajnik pobegne z mojim denarjem, bo vsaj moja hčerka imela nekaj od tega.»

Ne pozna šale.

Janez je dobil zaušnico in je razburjeno zakričal: «France, ali je to resnica ali je šala?»

«Resnica,» odvrne France.

«Tvoja sreča,» beseduje Janez, «kajti jaz šale ne poznam.»

Sumničenje.

Katehet (je vprašal v šoli Tončka): «Kako se je imenovala Mojzsova mati?»

Tonček: «Mojzsova mati je bila hči Faraona.»

Katehet: «Saj ni res, ta je Mojzsa samo našla kot dojenčka!»

Tonček (se muza): «Tako se je ona samo izgovarjala...»

Listnica uredništva

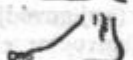
Loška dolina. Našli smo star dopis, ki se je po nesreči zamešal. Ali še ni zastarelo?

Ali so to členki?

roke? →

noge? →

oči? →

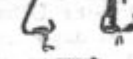
ušesa? →

nos? →

zobje? →

glava? →

Ki Vam povzroča bolečine — ali trpite muke na vsem telesu? Če Vas draži v grlu, če čutite mrzlot v nogah, tedaj je dana tudi Vam prilika, da se prepričate, v kakem kratkem času lahko odstranite te Vaše muke s starim, obljubljenim naravnim sredstvom in kozmetikom, že od naših dedov rabljenim lepo dišecim «Fellerjevim Elsafluidom». Čutite se li česče duševno in telesno trudni, preblajeni, hripavi, nahodni, pojavljajo se Vam li česče revmatične boleznin in se čutite slabi, tedaj boste tudi Vi potem drgnjenja, mazanja in pranja z Elsafluidom odpravili to zlo. Nekoliko kapljic tudi za notranjo uporabo! To preprečuje želodčna nerazpoloženja in prija izredno.

V lekarnah in tozadevnih trgovinah zahtevajte povsod pravi Fellerjev «Elsafluid» v polzkusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnih po 9 Din ali specialnih po 26 Din. Ako naročite direktno po pošti, tedaj Vas stane 9 polzkusnih steklenič ali 6 dvojnih ali 2 specialni 62 Din z omotom in poštino vred, nasprotno pa 27 polzkusnih ali 18 dvojnih ali 6 specialnih samo 139 Din. — Naslov označite jasno: Lekarnarju

Eugen V. Feller, Stubica Donja
Eisatrg 360, Hrvatska

Pivo. Se strinjamo.

Ljubno ob Savinji. Vaš dopis smo dali, kakor vidite, v rubriko Iz popotne torbe. Prosimo, da se še večkrat oglašite!

MALI OGLASI

Čevlarskega vajenca

sprejme in mu dá vso oskrbo čevljar Simon Primožič, Pristava-Križe, Gorenjsko.

Siroti

prosi dobre ljudi za pomoč. Prispevke prosi na oglasni oddelek «Domovine».

Modroce

vrhnje in spodnje, otomane, razne divane, žimo, afrik, cvilih in vse potrebščine kupite najceneje pri tapetniku Rudolf Sever, Ljubljana, Marijin trg 2.

Prostovoljna javna dražba nepremičnin.

Okrajno sodišče pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah bo v zapušinski zadevi po dne 16. julija 1927 umrlem Petru Mesarecu, veleposestniku v Jurjovskem dolu, na javni dražbi prodajalo k tej zapuščini spadajoče nepremičnine. In sicer:

I. Dne 2. marca 1928. ob pol 9. uri na licu mesta v Zgornjih Zerjavcih gozd par. št. 47 k. obč. Zgornji Zerjavci v izmeri 2 ha 61 a 87 m² v cenilni vrednosti 5257 Din.

Istega dne ob 11. uri posestvo vl. št. 31 k. o. Jurjovski dol na licu mesta v izmeri 24 ha 88 a 95 m² (hišna št. 13) v cenilni vrednosti 64.210 Din 75 par in pritliklin: 1 breja krava, 2 kravli, 1 brana, 1 plug, 2 voza, konjska oprema, okoli 40 meter, stotov sena, 2 kobili, vejalniki, mlatilnica, v cenilni vrednosti 8845 Din.

Oddajene št. gozd v izmeri 2 ha 3 a 79 m² se bo prodal za sebe kot parcela.

II. Dne 3. marca 1928 ob 9. uri:

a) posestvo vl. št. 50 kat. obč. Jurjevski dol v izmeri 16 ha 76 a 09 m² v cenilni vrednosti 68.640 Din 30 par (Rantaša). To posestvo se bo prodalo na licu mesta po skupinah, ki se bodo določile, ocenile in pokazale na licu mesta. K temu posestvu pritiče gozd v izmeri 8 ha 79 a 31 m²:

b) istega dne na posestvu vl. št. 50 k. o. Jurjevski dol (Rantaša) se bo prodala parcela št. 417 k. o. Plođeršnica vrt v izmeri 4 a 35 m² v vrednosti 21 Din 75 par.

III. Dne 5. marca 1928 ob 9. uri:

a) zemljišče vl. št. 126 k. o. Jurjevski dol (Šenveter) v izmeri 16 a 30 m² v cenilni vrednosti 336 Din 50 par na licu mesta v Jurjovskem dolu;

b) nato istega dne posestvo vl. št. 6 k. o. Partinje v izmeri 5 ha 63 a v cenilni vrednosti 18.038 Din s pritliklinami: 1 voz, 1 vejalek, 1 loitre, 1 omara, 12 metr. stotov sena, v cenilni vrednosti 425 Din na licu mesta v Partinju (Šumandl):

c) nato istega dne posestvo vl. št. 275 k. o. Partinje (pristavnik Zvajkar) v izmeri 7 ha 20 a 66 m² v cenilni vrednosti 20.806 Din 70 par.

Okrajno sodišče Sv. Lenart v Slovenskih Goricah, dne 26. januarja 1928.

Dr. Tavželj.

Vsi, ki boste to leto zidali, pozor!

Za zidanje podstrešnih sob. za majhne stavbe, za vsa medzidovja lahko rabite najcenejšo opeko «Oka». Z zidanjem s to opeko si prihranite veliko stroškov. Opeka «Oka» se dobi vedno pri meni v zalogi. Pišite po brezplačna tozadevna pojasnila in cenike. Naslovite na: Korošec Dragotin, Smartno ob Paki.

Iščem službo h konjem

pri kakem trgovcu ali kaki vdovi za pomoč pri gospodarstvu. Sprejem tudi kak drug posel. — Naslov v upravnistvu «Domovine».

Kmetje šmarskega okraja
SPOMLAD!

Vse se obnovi, tudi mo a poletna zaloga manu/aktur ne robe. Pridite in pogledajte! Veletrgovina ED. SUPPANZ, Pristava.

IV. Dne 6. marca 1928 ob 9. uri:

a) posestvo vl. št. 328 k. o. Partinje (Šnofi) v izmeri 1 ha 3 a 54 m² v cenilni vrednosti 5187 Din 40 par;

b) nato posestvo vl. št. 125 k. o. Partinje (Plavec) v izmeri 13 ha 55 a 80 m² v cenilni vrednosti 32.185 Din. To posestvo se bo prodajalo po skupinah, oziroma parcelah in se bodo določile skupine, oziroma določile na licu mesta kakor tudi njih cenilna vrednost.

V. Dne 9. marca 1928 ob 10. uri se bo prodajalo posestvo vl. št. 38 k. obč. Zgornje Hlapje v izmeri 4 ha 42 a 13 m² v cenilni vrednosti 11.070 Din 90 par s pritliklino enega dreva od stikalnice v vrednosti 400 Din. Na licu mesta se bodo določile skupine, oziroma parcele, ker se bo posestvo prodalo po skupinah, oziroma parcelah, če ne bo kupca za celokupno posestvo. Cenilne vrednosti parcel, oziroma skupin se bodo določile na licu mesta.

VI. Dne 10. marca 1928. ob 9. uri:

a) posestvo vl. št. 46 k. o. Grušova v izmeri 7 ha 70 a 54 m² v cenilni vrednosti 21.748 Din 44 par;

b) zemljišče vl. št. 17 k. o. Trčova v izmeri 44 a 24 m² v cenilni vrednosti 1327 Din 20 par ob približno 12. uri na licu mesta.

Po želji kupcev in po volji zapustnika se lahko napravijo nove skupine, oziroma se bodo posestva prodala po parcelah, kajti vse dražbe vseh zemljišč se bodo vršile na licu mesta in se bodo skupine takoj zamejile. Tako se bo prodajalo, če bo taka prodaja v korist zapuščine.

Vsak kupec bo moral položiti takoj 20 % izključne cene kot varščino brez katere se ne more nikdo udeležiti dražbe. Nadponudek je mogoč v roku 14 dni po podelitvi domika pri podpisnem sodišču in mora znašati najmanj 10 % kupnine oziroma domika.

Ostali in natančnejši dražbeni pogoji so kupcem na vpogled pri okrajnem sodišču Sv. Lenart, na oddelku I.

Kmetje.

Živinorejci.

Posestniki.

Obvarujte se nesreče!

Leto za letom uničujejo bolezni na tisoče goveje živine, koni in prašičev. Ves Vaš trud in napor dolgih mesecev in let propada. Stotisoči in milijoni denarja gredo v nič.

Vseh teh nesreč se lahko obvarujete, ako zdravite svojo živino z

ALMAFLOROM

najboljšim, na hitrejšim in najzanesljivejšem sodobnem in v stotisočih primerih preizkušenim zdravilom.

»ALMAFLOR« proti konjski koliki.

»ALMAFLOR« proti napenjanju pri goveji živini.

»LA FLEUR« proti vnetju prebavil pri govedu in proti zadrževanju mleka pri molznih kravah.

»HALF« proti svinjski vročici in varovalno sredstvo proti rdečici.

»URINIT« proti krvavemu močenju (scanju) pri govedu in pri konjih.

Noben pameten živinorejec in posestnik živ ne sme biti brez teh zdravil. Kakor ne bo preudaren gospodar čakal, da mu hiša najprej pogori, da se komaj potem zavaruje, tako tudi ne bo čakal, da mu živina oboli, temveč ji bo dajal tudi že poprej naša zdravila, zato da mu sploh ne oboli.

»ALMAFLOR« dobite v vsaki trgovini.

Cena škati z navodilom za uporabo 40 Din. Pristno samo s plombo.

Naša zdravila uporabljajo danes že vsi živinorejci v Evropi. Na tisoče je priporočil in zahval.

Edina zaloga za Jugoslavijo: »GOVEDOMEDIKA« MARIBOR, Kopališča ul. II. Jugoslovanska razpošiljalnica zdravil za govedo, konje in prašiče iz lekarne »PRI SV. ANTONU«.